ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JULIANE KOKOTT
της 18ης Ιουλίου 2007 [1]

I — Εισαγωγή

1. Το ιταλικό δίκαιο προβλέπει έναν αποτελεσματικό τρόπο διαφυλάξεως και συλλογής αποδεικτικών στοιχείων για την εξακρίβωση της προσβολής δικαιωμάτων της διανοητικής ιδιοκτησίας. Κατόπιν αιτήσεως του δικαιούχου, το αρμόδιο δικαστήριο —πριν ακόμη από την άσκηση αγωγής και χωρίς ακρόαση του άλλου μέρους— μπορεί να διατάξει την «περιγραφή» (descrizione) του φερομένου ως συνιστώντος προσβολή δικαιωμάτων αντικειμένου. Η περιγραφή πραγματοποιείται από δικαστικό επιμελητή, ενδεχομένως συνοδευόμενο από πραγματογνώμονα. Ο δικαστικός επιμελητής εξετάζει μακροσκοπικώς το αντικείμενο, το πιστοποιεί και μπορεί να κατάσχει σχετικά με αυτό έγγραφα και δείγματα.

2. Το Tribunale civile di Genova απηύθυνε αίτημα δικαστικής συνδρομής στην αρμόδια υπηρεσία στο Ηνωμένο Βασίλειο, με αντικείμενο παραγγελία για διεξαγωγή αποδείξεων σε σχέση με αποδεικτικά στοιχεία που βρίσκονται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το δικαστήριο της εκτελέσεως αρνήθηκε εντούτοις την εκτέλεση της παραγγελίας με την αιτιολογία ότι τέτοιου είδους μέτρα δεν βρίσκονται σε αντιστοιχία προς την πρακτική του.

3. Το Tribunale ζητεί τώρα με τα προδικαστικά του ερωτήματα να διευκρινισθεί αν ένα μέτρο όπως η περιγραφή κατά το ιταλικό δίκαιο μπορεί να χαρακτηρισθεί ως διεξαγωγή αποδείξεων, την οποία δικαστήριο κράτους μέλους μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο άλλου κράτους μέλους, στηριζόμενο στον κανονισμό (ΕΚ) 1206/2001 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις [2].

4. Όπως προκύπτει από τις παρατηρήσεις των κρατών μελών, στις εθνικές έννομες τάξεις κρατούν διαφορετικές αντιλήψεις ως προς το ποιοι όροι πρέπει να τίθενται για τη διεξαγωγή αποδείξεων και ως προς το πώς πρέπει να ενεργούν εν προκειμένω τα δικαστήρια. Αυτό έχει επίσης ως συνέπεια

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2 — ΕΕ L 174, σ. 1.

διαφορετικές απόψεις ως προς το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001, τον οποίο το Δικαστήριο καλείται για πρώτη φορά να εξετάσει στην εν προκειμένω περίπτωση.

II — Νομικό πλαίσιο

Α — *Διεθνείς Συμβάσεις*

5. Η Σύμβαση της Χάγης για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων στην αλλοδαπή σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις της 18ης Μαρτίου 1970 (στο εξής: Σύμβαση της Χάγης) ισχύει μόνο μεταξύ έντεκα κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, στα οποία περιλαμβάνονται η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο [3]. Το άρθρο 1 της Συμβάσεως της Χάγης έχει ως εξής:

«Σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η δικαστική αρχή συμβαλλομένου κράτους μπορεί, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του, να ζητήσει από την αρμόδια αρχή άλλου συμβαλλομένου κράτους να προβεί σε διεξαγωγή αποδείξεων, καθώς και σε άλλες διαδικαστικές πράξεις.

Δεν μπορεί να ζητηθεί διεξαγωγή αποδείξεων, προκειμένου οι διάδικοι να αποκτήσουν αποδεικτικά στοιχεία που δεν προορίζονται να χρησιμοποιηθούν σε εκκρεμούσα ή μελλοντική διαδικασία.

Η έκφραση «άλλες διαδικαστικές πράξεις» δεν αφορά ούτε την επίδοση ή την κοινοποίηση δικαστικών πράξεων ούτε συντηρητικά μέτρα ή μέτρα εκτελέσεως.»

6. Το άρθρο 50 της Συμφωνίας για τα Δικαιώματα Πνευματικής Ιδιοκτησίας στον Τομέα του Εμπορίου (στο εξής: Συμφωνία TRIPs) [4] περιέχει την ακόλουθη ρύθμιση περί προσωρινών μέτρων στην περίπτωση προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας:

«1. Οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή προσωρινών μέτρων:

α) προκειμένου να αποτραπεί η παραβίαση κάποιου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ειδικότερα για να απο-

3 — Βλ τον κατάλογο των συμβαλλομένων κρατών της Συνδιασκέψεως της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο στη διαδικτυακή διεύθυνση http://www.hcch.net.

4 — Η Συμφωνία TRIPs αποτελεί το παράρτημα 1 Γ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Συμφωνία ΠΟΕ), που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα ως προς το τμήμα που εμπίπτει στην αρμοδιότητά της, με την απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 336, σ. 1).

τραπεί η είσοδος στα υπαγόμενα στη δικαιοδοσία τους δίκτυα εμπορίας αγαθών, συμπεριλαμβανομένων εισαγόμενων αγαθών αμέσως μετά τον εκτελωνισμό τους,

β) προκειμένου να διαφυλαχθούν αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στην υποτιθέμενη παραβίαση.

2. Όταν κρίνεται αναγκαίο, οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να θεσπίζουν προσωρινά μέτρα χωρίς πρώτα να ακούσουν τις απόψεις της άλλης πλευράς, ιδίως όταν πιθανολογείται ότι τυχόν καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη στο πρόσωπο στο οποίο ανήκει το σχετικό δικαίωμα, ή όταν αποδεικνύεται ότι υπάρχει κίνδυνος καταστροφής συναφών αποδεικτικών στοιχείων.»

Β — *Κοινοτικό δίκαιο*

7. Ο κανονισμός 1206/2001 [5], ο οποίος, κατά το άρθρο του 21, υπερισχύει, ως προς το πεδίο εφαρμογής του, της Συμβάσεως της Χάγης για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων, καθορίζει, στο άρθρο 1, το πεδίο του εφαρμογής ως ακολούθως:

«1. Ο παρών κανονισμός ισχύει σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις όταν το δικαστήριο ενός κράτους μέλους παραγγέλλει, σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής του νομοθεσίας:

α) στο αρμόδιο δικαστήριο άλλου κράτους μέλους τη διεξαγωγή αποδείξεων, ή

β) τη διεξαγωγή αποδείξεων απευθείας σε άλλο κράτος μέλος.

2. Δεν επιτρέπεται παραγγελία για τη διεξαγωγή αποδείξεων εάν οι αποδείξεις δεν προορίζονται να χρησιμοποιηθούν σε δικαστικές υποθέσεις που έχουν ήδη αρχίσει να εκδικάζονται ή πρόκειται να εκδικασθούν.

[...]»

5 — Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία γνωστοποίησαν την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στην έκδοση και εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με το άρθρο 3 του προσαρτώμενου πρωτοκόλλου στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σχετικά με τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας (εικοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1206/2001).

8. Τα της διαβιβάσεως και της εκτελέσεως της παραγγελίας ρυθμίζονται στο δεύτερο κεφάλαιο αυτού του κανονισμού, του οποίου οι σχετικές διατάξεις έχουν ως ακολούθως:

«Άρθρο 4

Τύπος και περιεχόμενο της παραγγελίας

1. Η παραγγελία υποβάλλεται μέσω του εντύπου Α ή, αναλόγως, του εντύπου Θ του παραρτήματος και περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το αιτούν δικαστήριο και, ενδεχομένως, το δικαστήριο εκτελέσεως·

β) το όνομα και τη διεύθυνση των διαδίκων και, ενδεχομένως, των εκπροσώπων τους·

γ) τη φύση και το αντικείμενο της υποθέσεως, καθώς και σύντομη παρουσίαση του ιστορικού της·

δ) την περιγραφή της παραγγελθείσας διεξαγωγής αποδείξεων·

ε) σε περίπτωση παραγγελίας εξέτασης ενός προσώπου:

— το όνομα και τη διεύθυνση των προσώπων τα οποία καλούνται να εξεταστούν,

— τις ερωτήσεις οι οποίες πρόκειται να τεθούν στα πρόσωπα τα οποία καλούνται να εξεταστούν ή το ιστορικό της υπόθεσης για την οποία καλούνται να καταθέσουν,

— ενδεχομένως, μνεία ότι υφίσταται δικαίωμα αρνήσεως μαρτυρίας σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους του αιτούντος δικαστηρίου,

— ενδεχομένως, το αίτημα να διεξαχθεί η κατάθεση ενόρκως ή με διαβεβαίωση και, ενδεχομένως, ο σχετικός τύπος της διαβεβαίωσης,

— ενδεχομένως, κάθε άλλη πληροφορία την οποία θεωρεί αναγκαία το αιτούν δικαστήριο·

στ) σε περίπτωση παραγγελίας για άλλη διεξαγωγή αποδείξεων, ενδεχομένως, τα έγγραφα ή τα άλλα αντικείμενα τα οποία πρέπει να εξεταστούν·

ζ) ενδεχομένως, το αίτημα σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφοι 3 και 4, και τα άρθρα 11 και 12, καθώς και τις αναγκαίες για την εφαρμογή της διάταξης αυτής επεξηγήσεις.

[...]»

«*Άρθρο 7*

Παραλαβή της παραγγελίας

1. Το αρμόδιο δικαστήριο εκτελέσεως αποστέλλει στο αιτούν δικαστήριο εντός επτά ημερών από την παραλαβή της παραγγελίας αποδεικτικό παραλαβής, χρησιμοποιώντας το έντυπο Β του παραρτήματος. Εάν η παραγγελία δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6, τότε το δικαστήριο εκτελέσεως περιλαμβάνει αντίστοιχη μνεία στο αποδεικτικό παραλαβής.

2. Εάν η εκτέλεση παραγγελίας μέσω του εντύπου Α του παραρτήματος, η οποία πληροί τις προϋποθέσεις σύμφωνα με το άρθρο 5, δεν υπάγεται στη δικαιοδοσία του δικαστηρίου στο οποίο διαβιβάσθηκε, το δικαστήριο αυτό διαβιβάζει την παραγγελία στο κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο του κράτους μέλους του και ενημερώνει σχετικώς το αιτούν δικαστήριο, χρησιμοποιώντας το έντυπο Α του παραρτήματος.

[...]»

«*Άρθρο 10*

Γενικές διατάξεις για την εκτέλεση της παραγγελίας

[...]

2. Το δικαστήριο εκτελέσεως εκτελεί την παραγγελία σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους του.

3. Το αιτούν δικαστήριο μπορεί να ζητήσει την εκτέλεση της παραγγελίας κατά έναν ειδικό τύπο ο οποίος προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους του, χρησιμοποιώντας το έντυπο Α του παραρτήματος. Το δικαστήριο εκτελέσεως ανταποκρίνεται στο αίτημα αυτό, εκτός εάν ο τύπος αυτός δεν συνάδει προς το δίκαιο του κράτους μέλους του δικαστηρίου εκτελέσεως ή λόγω μειζόνων πρακτικών δυσκολιών. Εάν, για

έναν από τους ανωτέρω λόγους, το δικαστήριο εκτελέσεως δεν ανταποκρίνεται στο αίτημα αυτό, ενημερώνει σχετικώς το αιτούν δικαστήριο χρησιμοποιώντας το έντυπο Ε του παραρτήματος.

[...]»

«*Άρθρο 13*

Μέτρα καταναγκασμού

Εφόσον είναι αναγκαίο, το δικαστήριο εκτελέσεως εφαρμόζει κατά την εκτέλεση της παραγγελίας τα ενδεδειγμένα μέτρα καταναγκασμού στις περιπτώσεις και στην έκταση που προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους του δικαστηρίου εκτελέσεως για την εκτέλεση μιας παραγγελίας εθνικών αρχών ή διαδίκου προς τον ίδιο σκοπό.»

«*Άρθρο 14*

Άρνηση εκτελέσεως

[...]

2. Η εκτέλεση μιας παραγγελίας μπορεί, εκτός από τους λόγους οι οποίοι μνημονεύονται στην παράγραφο 1, να μην γίνεται δεκτή μόνον στο βαθμό που:

α) η παραγγελία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 1, ή

β) η εκτέλεση της παραγγελίας σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους του δικαστηρίου εκτελέσεως δεν εμπίπτει στο πεδίο της δικαστικής αρμοδιότητας, ή

[...]

3. Το δικαστήριο εκτελέσεως δεν επιτρέπεται να αρνηθεί την εκτέλεση εκ μόνου του λόγου ότι κατά τη νομοθεσία του κράτους μέλους του ένα δικαστήριο του κράτους αυτού έχει αποκλειστική αρμοδιότητα επί του επιδίκου αντικειμένου ή διότι η νομοθεσία του κράτους μέλους δεν δέχεται δικαίωμα προσφυγής επί του αντικειμένου αυτού.

[...]»

9. Περαιτέρω, πρέπει να επισημανθεί η οδηγία 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης

Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας [6] (στο εξής: οδηγία 2004/48). Η οδηγία αυτή, την οποία τα κράτη μέλη έπρεπε να μεταφέρουν στο εσωτερικό τους δίκαιο έως τις 29 Απριλίου 2006 [7], ρυθμίζει στο δεύτερο κεφάλαιο τις διαδικασίες και τα μέτρα αποκαταστάσεως για την πραγμάτωση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Συναφώς, το άρθρο 7 της οδηγίας ορίζει τα ακόλουθα:

«Ακόμη και πριν από την εξέταση της αγωγής επί της ουσίας, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να δύνανται, κατόπιν αιτήσεως του μέρους που προσκόμισε ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας, να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική λήψη προσωρινών μέτρων για την προστασία των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την εικαζόμενη προσβολή, με την επιφύλαξη ότι διασφαλίζεται η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των παράνομων εμπορευμάτων και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή/και τη διανομή των εμπορευμάτων αυτών καθώς και των σχετικών εγγράφων. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται, εφόσον απαιτείται, και χωρίς να ακουστεί η άλλη πλευρά, ιδίως όταν κάθε καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στον δικαιούχο ή όταν υπάρχει αποδεδειγμένος κίνδυνος καταστροφής των αποδεικτικών στοιχείων.

Σε περίπτωση λήψης μέτρων προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων χωρίς να ακουστεί η άλλη πλευρά, τα θιγόμενα μέρη ενημερώνονται αμελλητί, το αργότερο κατόπιν της εκτελέσεως των μέτρων. Η επανεξέταση των μέτρων, περιλαμβανομένου και του δικαιώματος ακροάσεως, λαμβάνει χώρα κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων μερών, προκειμένου να αποφασιστεί, εντός ευλόγου προθεσμίας από την κοινοποίησή τους, αν θα τροποποιηθούν, θα ανακληθούν ή θα επιβεβαιωθούν.

[...]»

Γ — *Εθνικό δίκαιο*

10. Ο Codice della Proprietà Industriale (στο εξής: CPI) [8] ρυθμίζει, μεταξύ άλλων, τη δικαστική προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας. Το άρθρο 128 του CPI προβλέπει ότι ως κάτοχος προστατευομένου δικαιώματος μπορεί να ζητήσει την περιγραφή (descrizione) ενός αντικειμένου που συνιστά προσβολή του δικαιώματός του. Η περιγραφή εκτείνεται και σε αποδεικτικά στοιχεία για την προβαλλόμενη προσβολή και το μέγεθός της. Ο κατ' ουσίαν αρμόδιος δικαστής αποφασίζει με αμετάκλητη διάταξη επί της διενέργειας της περιγραφής. Ορίζει μέτρα για την προστασία πληροφοριών εμπιστευτικής φύσεως και μπορεί επίσης να επιτρέψει την κατάσχεση δειγμάτων. Η ακρόαση του άλλου μέρους μπορεί να παραλειφθεί, αν από αυτή δημιουργείται κίνδυνος για την εκτέλεση της διατάξεως.

6 — ΕΕ L 157 σ. 45, διορθωτικό στην ΕΕ 2004, L 195, σ. 16.

7 — Βλ. το άρθρο 20 της οδηγίας 2004/48.

8 — D.Lgs. αριθ. 30/05 της 10ης Φεβρουαρίου 2005.

Αν η αίτηση για την περιγραφή υποβλήθηκε πριν από την άσκηση της αγωγής, το δικαστήριο ορίζει προθεσμία το πολύ 30 ημερών για την κατάθεση της αγωγής.

11. Κατά το άρθρο 129 του CPI, ο κάτοχος του προστατευομένου δικαιώματος μπορεί επί πλέον να ζητήσει την κατάσχεση των εμπορευμάτων που συνιστούν προσβολή του δικαιώματός του.

12. Το άρθρο 130 του CPI προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η περιγραφή και η κατάσχεση από δικαστικό επιμελητή —επικουρούμενο, αν χρειασθεί, από πραγματογνώμονα— πραγματοποιούνται με τη χρησιμοποίηση τεχνικών μέσων, όπως φωτογραφικών μηχανών και άλλων βοηθητικών εργαλείων. Μπορεί να επιτραπεί στον αιτούντα, στους εκπροσώπους του ή σε τεχνικούς συμβούλους της εμπιστοσύνης του να είναι παρόντες κατά την εφαρμογή των μέτρων.

III — Περιστατικά και προδικαστικά ερωτήματα

13. Ο A. Tedesco υπέβαλε στο Tribunale civile di Genova, στις 21 Μαρτίου 2005, αίτηση για περιγραφή κατά τα άρθρα 128 και 130 του CPI κατά των εταιριών Tomasoni Fittings srl (στο εξής: Tomasoni), με έδρα τη Γένουα, και RWO (Marine Equipment) Ltd (στο εξής: RWO), με έδρα το Έσσεξ, Ηνωμένο Βασίλειο.

14. Ισχυρίσθηκε ότι είναι εφευρέτης ενός συστήματος περιδέσεως και προέβη στην προστασία αυτής της εφευρέσεως με αίτηση για τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας Η εταιρία RWO, η οποία δραστηριοποιείται στην Ιταλία μέσω της επιχειρήσεως πωλήσεων Tomasoni, έθεσε σε κυκλοφορία στην αγορά ένα σύστημα περιδέσεως με πανομοιότυπα τεχνικά χαρακτηριστικά, για το οποίο υποβλήθηκε αίτηση χορηγήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας μετά από αυτή που αφορά το προϊόν του αιτούντος.

15. Το Tribunale civile di Genova διέταξε στις 5 Μαΐου 2005, χωρίς να ακουσθούν τα άλλα μέρη, να διενεργηθεί η περιγραφή του φερομένου ως παράνομου αντικειμένου. Η περιγραφή διενεργήθηκε κατ' αρχάς στην εταιρία Tomasoni στην Ιταλία. Στις 20 Ιουνίου 2005, το εν λόγω δικαστήριο, στηριζόμενο στον κανονισμό 1206/2001, διαβίβασε παραγγελία στο γραφείο του Senior Master of the Queen's Bench Division of the Supreme Court of England and Wales. Το δικαστήριο της εκτελέσεως θα έπρεπε να προβεί σε αντίστοιχη περιγραφή του προϊόντος της RWO κατά το ιταλικό δίκαιο στις εγκαταστάσεις της.

16. Η περιγραφή θα έπρεπε επίσης να αφορά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για τη φερόμενη ως ζημιογόνα συμπεριφορά,

όπως «παραδείγματος χάριν, όλως ενδεικτικώς», τιμολόγια, δελτία παραδόσεως, παραγγελίες, έγγραφα εμπορικών προσφορών, διαφημιστικό υλικό, δεδομένα ηλεκτρονικών αρχείων, τελωνειακά έγγραφα. Επί πλέον, το Tribunale επέτρεψε τη χρησιμοποίηση όλων των τεχνικών μέσων, τη συνδρομή πραγματογνώμονα και τη λήψη αντιγράφων ως δειγμάτων. Οι ενέργειες αυτές έπρεπε να περιορισθούν στο αναγκαίο για την έρευνα μέτρο. Ο αιτών και οι εκπρόσωποι ή τεχνικοί του σύμβουλοι αποκλείσθηκαν από τη δυνατότητα προσβάσεως σ' αυτά τα έγγραφα.

17. Ο Senior Master αρνήθηκε με ανεπίσημο έγγραφο να διενεργήσει την περιγραφή, με την αιτιολογία ότι η έρευνα και η κατάσχεση αντικειμένων και εγγράφων δεν ανταποκρίνονται στην πρακτική των υπαλλήλων του Senior Master και ότι οι ενέργειες αυτές δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσω της δικαστικής συνδρομής.

18. Κατόπιν αυτού, το Tribunale civile di Genova υπέβαλε στο Δικαστήριο, με διάταξη της 14ης Μαρτίου 2006, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα.

«1) Περιλαμβάνεται η αίτηση για περιγραφή προϊόντων [που συνιστούν προσβολή δικαιώματος βιομηχανικής ιδιοκτησίας], κατά τα άρθρα 128 και 130 του ιταλικού Codice della Proprietá Industriale e Intellettuale και σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που διατύπωσε το παρόν δικαστήριο στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διαφοράς, μεταξύ των πράξεων "διεξαγωγής αποδείξεων" κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) 1206/2001 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις, των οποίων τη διενέργεια μπορούν οι δικαστικές αρχές των κρατών μελών να ζητούν, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές άλλου κράτους μέλους;

2) Σε περίπτωση καταφατική απαντήσεως και εφόσον η παραγγελία για διεξαγωγή αποδείξεων είναι ελλιπής ή δεν πληροί τους όρους του άρθρου 4 του κανονισμού, έχει το δικαστήριο εκτελέσεως την υποχρέωση:

— να αποστείλει συναφές αποδεικτικό παραλαβής σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 7 του κανονισμού·

— να επισημάνει τις ενδεχόμενες ελλείψεις της παραγγελίας, ώστε να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο τη δυνατότητα να συμπληρώσει ή να τροποποιήσει την παραγγελία;

19. Στο πλαίσιο της ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασίας, ο A. Tedesco, η Ιταλική, η Φινλανδική, η Σουηδική, η Σλοβενική, η Ελληνική και η Ισπανική Κυβέρνηση, η Ιρλανδία, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπέβαλαν γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις.

IV — Εκτίμηση

Α — *Παραδεκτό της αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως*

20. Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως του Tribunale civile di Genova αφορά ζητήματα ερμηνείας του κανονισμού 1206/2001, ο οποίος εκδόθηκε βάσει του άρθρου 61, στοιχείο γ΄, και το άρθρο 67, παράγραφος 1, ΕΚ. Κατά το άρθρο 68, παράγραφος 1, ΕΚ, στο πλαίσιο του τέταρτου τίτλου της Συνθήκης ΕΚ παραδεκτές είναι μόνον αιτήσεις για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως εθνικών δικαστηρίων, οι αποφάσεις των οποίων δεν υπόκεινται πλέον σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου. Η Επιτροπή και η Ισπανική Κυβέρνηση αμφιβάλλουν αν αυτό συμβαίνει εν προκειμένω.

21. Κατά τη σχετική με το άρθρο 234, τρίτο εδάφιο, ΕΚ νομολογία, σημασία για τον χαρακτηρισμό ενός δικαστηρίου ως δικάζοντος σε τελευταίο βαθμό έχει μια συγκεκριμένη θεώρηση, δηλαδή το ότι και κατώτερα δικαστήρια, των οποίων οι αποφάσεις στη συγκεκριμένη διαδικασία δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα, συνιστούν δικαστήρια δικάζοντα σε τελευταίο βαθμό κατά το άρθρο 234, τρίτο εδάφιο, ΕΚ [9]. Η υποχρέωση υποβολής προδικαστικού ερωτήματος των εθνικών δικαστηρίων σκοπό έχει να εξασφαλίζεται η ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και, ιδίως, να εμποδίζεται εντός κράτους μέλους η διαμόρφωση νομολογίας μη συνάδουσας προς τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου [10]. Ο κίνδυνος αυτός θα υφίστατο επίσης αν, *σε συγκεκριμένη περίπτωση*, δικαστήρια δικάζοντα σε τελευταίο βαθμό μπορούσαν να δίνουν οριστική απάντηση σε ένα αμφισβητούμενο ζήτημα του κοινοτικού δικαίου, χωρίς να υποχρεούνται να απευθυνθούν στο Δικαστήριο.

22. Οι αρχές αυτές ισχύουν πολλώ μάλλον στο πλαίσιο του άρθρου 68, παράγραφος 1, ΕΚ, δεδομένου ότι εδώ αποκλειστικώς και μόνο δικαστήρια δικάζοντα σε τελευταίο βαθμό δικαιούνται να υποβάλλουν προδικαστικά ερωτήματα. Εν προκειμένω, ακριβώς σε σχέση με τον κανονισμό 1206/2001, ο οποίος ρυθμίζει τη δικαστική συνδρομή σε περίπτωση διεξαγωγής αποδείξεων, ο περιορισμός του δικαιώματος υποβολής ερωτημάτων σε δικαστήρια δικάζοντα σε τελευταίο βαθμό αποδεικνύεται προβληματικός. Πράγματι, η διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών είναι κατά κανόνα έργο των κατώτερων δικαστηρίων και όχι των δικαζόντων σε τελευταίο βαθμό. Προκειμένου να

9 — Βλ. τις αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 1964, 6/64, Costa (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 1191), της 4ης Νοεμβρίου 1997, C-337/95, Parfums Christian Dior (Συλλογή 1997, σ. I-6013, σκέψη 25), και της 4ης Ιουνίου 2002, C-99/00, Lyckeskog (Συλλογή 2002, σ. I-4839, σκέψεις 14 και 15).

10 — Απόφαση Lyckeskog (παρατεθείσα στην υποσημείωση 9, σκέψη 15).

καθίσταται όντως δυνατή η ερμηνεία του κανονισμού 1206/2001 από το Δικαστήριο, πρέπει να είναι αποδεκτή η μη υπερβολικώς στενή ερμηνεία της έννοιας του δικάζοντος σε τελευταίο βαθμό δικαστηρίου κατά το άρθρο 68, παράγραφος 1, ΕΚ. Είναι, ιδίως αυτονόητο ότι δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι μόνον τα ανώτατα δικαστήρια δικαιούνται να υποβάλλουν προδικαστικά ερωτήματα.

23. Στη διαφορά της κύριας δίκης, το Tribunale civile di Genova δέχτηκε την αίτηση για την περιγραφή. Η σχετική διαδικασία αφορά ένα μέτρο συντηρητικής αποδείξεως και συλλογής αποδείξεων, το οποίο επιβάλλεται με διάταξη μη υποκείμενη σε ένδικα μέσα [11].

24. Η Επιτροπή αντιτάσσει πάντως ότι η αφορώσα τη διάταξη για τη διενέργεια περιγραφής διαδικασία έχει περατωθεί με την —έστω και εν μέρει— εκτέλεσή της. Το Tribunale έχει πλέον εισέλθει στη διαδικασία της κατ' ουσίαν εξέταση της υποθέσεως, η οποία περατώνεται με την έκδοση υποκείμενης σε ένδικα μέσα αποφάσεως.

25. Σε αντίθεση προς αυτή την παρατήρηση, διαπιστώνεται ότι η παραγγελία δεν είχε πράγματι μέχρι τούδε ως αποτέλεσμα την εφαρμογή ενός μέτρου διεξαγωγής συντηρητικής αποδείξεως και συλλογής αποδείξεων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το αιτούν δικαστήριο όμως εξακολουθεί προφανώς να θεωρεί αναγκαία τη διεξαγωγή αποδείξεων. Πριν διαβιβάσει νέα παραγγελία στο δικαστήριο στο Ηνωμένο Βασίλειο (ή πριν επαναλάβει την πρώτη παραγγελία), επιδιώκει να διευκρινισθεί αν ένα μέτρο, όπως η περιγραφή κατά την έννοια των άρθρων 129 και 130 του CPI, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001.

26. Βεβαίως, ένα δικαστήριο δεν καθίσταται δικαστήριο δικάζον σε τελευταίο βαθμό κατά την έννοια του άρθρου 68, παράγραφος 1, ΕΚ συνεπεία οποιουδήποτε διαδικαστικού μέτρου που διατάσσει με μη υποκείμενη σε ένδικα μέσα απόφαση. Αντιθέτως, με τη μη υποκείμενη σε ένδικα μέσα παρεμπίπτουσα απόφαση πρέπει να περατώνεται μια αυτοτελής διαδικασία ή ένα ειδικό στάδιο της διαδικασίας και το προδικαστικό ερώτημα πρέπει να αφορά ακριβώς αυτή τη διαδικασία ή αυτό το στάδιο της διαδικασίας.

27. Καθόσον μπορεί να συναχθεί από τη δικογραφία, η περιγραφή ενός παράνομου αντικειμένου αποτελεί μια ιδιαίτερη διαδικασία. Αυτό προκύπτει από το ότι η περιγραφή μπορεί να ζητηθεί πριν από την άσκηση της αγωγής κατά την τακτική διαδικασία [12]. Η διαδικασία της συντηρητικής αποδείξεως και συλλογής αποδείξεων περατούται μόνον όταν η περιγραφή έχει πράγματι διενεργηθεί ή όταν το δικαστήριο που τη διέταξε παραιτείται από τη διενέργειά της, διότι π.χ. προκύπτει ότι αυτή είναι αδύνατη.

11 — Άρθρο 128, παράγραφος 4, του CPI.

12 — Βλ. το άρθρο 128, παράγραφος 5, του CPI.

28. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα σκοπεί ακριβώς στο να διευκρινισθεί το ζήτημα αν η περιγραφή μπορεί να διενεργηθεί μέσω παραγγελίας διεξαγωγής αποδείξεων προς δικαστήριο άλλου κράτους μέλους βάσει του κανονισμού 1206/2001. Επομένως, το ζήτημα αυτό συνδέεται στενά με την ιδιαίτερη διαδικασία της συντηρητικής αποδείξεως ή συλλογής αποδείξεων μέσω περιγραφής. Δεδομένου ότι η διαδικασία αυτή περατώνεται με μη υποκείμενη σε ένδικα μέσα διάταξη, το Tribunale δικαιούται να υποβάλει προδικαστικά ερωτήματα κατά το άρθρο 68, παράγραφος 1, ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 234 ΕΚ. Επομένως, το πρώτο προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτό.

29. Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, όμως, είναι, κατά τη γνώμη μου, απαράδεκτο.

30. Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων την οποία έχει θεσμοθετήσει το άρθρο 234 ΕΚ, μόνον το εθνικό δικαστήριο το οποίο εκδικάζει τη διαφορά και πρέπει να αναλάβει την ευθύνη της δικαστικής αποφάσεως που πρόκειται να εκδοθεί είναι αρμόδιο να εκτιμήσει, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της υποθέσεως, τόσο αν μια προδικαστική απόφαση είναι αναγκαία προκειμένου να μπορέσει να εκδώσει την απόφασή του όσο και αν τα ερωτήματα που θέτει στο Δικαστήριο είναι λυσιτελή. Κατά συνέπεια, εφόσον τα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο οφείλει, καταρχήν, να αποφανθεί [13].

31. Το Δικαστήριο, πάντως, έχει επίσης κρίνει ότι, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, πρέπει να εξετάσει τις συνθήκες υπό τις οποίες το εθνικό δικαστήριο του υπέβαλε αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως προκειμένου να εξακριβώσει αν έχει αρμοδιότητα να αποφανθεί [14]. Κατά πάγια νομολογία, η απόρριψη αιτήσεως εθνικού δικαστηρίου είναι δυνατή μόνον όταν είναι πρόδηλον ότι η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου που ζητείται ουδεμία σχέση έχει με τα πραγματικά περιστατικά ή με το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικό ή όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα αναγκαία πραγματικά και νομικά στοιχεία για να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν [15].

32. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο επιδιώκει να διευκρινισθεί ποια είναι τα καθήκοντα του δικαστηρίου *της εκτελέσεως*, όταν η παραγγελία είναι ελλιπής ή όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 του κανονισμού 1206/2001, ειδικότερα δε αν έχει την υποχρέωση να αποστείλει αποδεικτικό παραλα-

13 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, Bosman (Συλλογή 1995, σ. I-4921, σκέψη 59), και της 13ης Ιουλίου 2006, C-295/04 έως C-298/04, Manfredi κ.λπ. (Συλλογή 2006, σ. I-6619, σκέψη 26).

14 — Απόφαση Manfredi κ.λπ. (παρατεθείσα στην υποσημείωση 13, σκέψη 27).

15 — Βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις Bosman (παρατεθείσα στην υποσημείωση 13, σκέψη 61) και της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, IATA και ELFAA (Συλλογή 2006, σ. I-403, σκέψη 24).

βής εντός των προθεσμιών και με τον τύπο του άρθρου 7 του κανονισμού και να επισημάνει τις ενδεχόμενες ελλείψεις της παραγγελίας.

33. Η απάντηση σ' αυτό το προδικαστικό ερώτημα δεν θα είχε κανενός είδους επίδραση στην απόφαση που θα εκδώσει το αιτούν δικαστήριο στο πλαίσιο της διαδικασίας συντηρητικής αποδείξεως. Αντιθέτως, αφορά μόνον πράξεις του δικαστηρίου της εκτελέσεως. Αν υφίσταντο αμφιβολίες ως προς τα καθήκοντα του εν λόγω δικαστηρίου, σ' αυτό θα εναπέκειτο ενδεχομένως να ζητήσει από το Δικαστήριο ερμηνεία του κανονισμού 1206/2001.

34. Επίσης, ανεξαρτήτως της ελλείψεως λυσιτέλειάς του για τη διαφορά της κύριας δίκης, το δεύτερο ερώτημα αφορά μια υποθετική περίπτωση. Αφενός, πράγματι, η δικογραφία περιέχει ενδείξεις για το ότι το δικαστήριο της εκτελέσεως βεβαίωσε εμπροθέσμως τη λήψη της παραγγελίας με το έντυπο Β [16]. Δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι το δικαστήριο της εκτελέσεως δεν θα βεβαίωνε νομοτύπως τη λήψη μιας νέας παραγγελίας. Αφετέρου, δεν προκύπτει ότι η προηγούμενη ή μια μελλοντική παραγγελία ήταν, ή θα ήταν, ελλιπής, ώστε να έπρεπε να ζητηθούν συμπληρωματικές πληροφορίες μέσω του εντύπου Γ [17].

Β — *Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος*

35. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να νοηθεί υπό το φως της απορρίψεως της αιτήσεως δικαστικής συνδρομής από τον Senior Master. Από τη σύντομη απάντηση του δικαστηρίου της εκτελέσεως συνάγεται ότι, κατά την εκτίμησή του, το μέτρο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

36. Πέραν αυτών, η απάντησή του θα μπορούσε να χαρακτηρισθεί ως επίκληση του λόγου αρνήσεως του άρθρου 14, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1206/2001 λόγου αρνήσεως. Κατά τη διάταξη αυτή, μπορεί να απορριφθεί το αίτημα εκτελέσεως μιας παραγγελίας που, κατά το δίκαιο του κράτους μέλους του δικαστηρίου της εκτελέσεως, δεν εμπίπτει στο πεδίο της δικαστικής εξουσίας. Δεδομένου ότι το Tribunale civile di Genova ζήτησε την

16 — Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προσκομίζει ως παράρτημα 2 των παρατηρήσεών της το με χρονολογία 11 Ιουλίου 2005 έντυπο Β. Το Tribunale civile di Genova, όμως, δεν μνημονεύει αυτό το έγγραφο στην αίτησή του για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, αλλά εκθέτει ότι το δικαστήριο της εκτελέσεως βεβαίωσε τη λήψη της παραγγελίας «εν πάση περιπτώσει μέσω εγγράφου της 20ής Σεπτεμβρίου 2005». Επομένως, τι πράγματι συνέβη με το έντυπο Β παραμένει ασαφές.

17 — Για τον εικαζόμενο κατά το δικαστήριο της εκτελέσεως σχετικό λόγο μη εκτελέσεως, δηλαδή ότι το ζητούμενο μέτρο δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001, ο κανονισμός έχει πάντως έτοιμο το έντυπο Ζ. Αυτό εκπλήσσει, καθόσον ο κανονισμός περιέχει ρυθμίσεις για μια περίπτωση στην οποία δεν έχει καν εφαρμογή. Το έντυπο Ζ μπορεί πάντως να χρησιμοποιείται και για την ανακοίνωση άλλων λόγων αρνήσεως, για παράδειγμα, όταν η παραγγελία δεν εμπίπτει στο πεδίο της δικαστικής εξουσίας. Όταν ένα δικαστήριο θεωρεί ότι εμποδίζεται να προβεί στη διεξαγωγή αποδείξεων με ειδικό τύπο κατά το δίκαιο του αιτούντος δικαστηρίου (άρθρο 10, παράγραφος 3, δεύτερη φράση, του κανονισμού 1206/2001), πρέπει αυτό να ανακοινώνεται επί πλέον στο αιτούν δικαστήριο με τη χρησιμοποίηση του εντύπου Ε. Το αγγλικό δικαστήριο της εκτελέσεως δεν έκανε προφανώς χρήση κανενός από αυτά τα έντυπα.

εκτέλεση της παραγγελίας με ένα ειδικό τύπο που προβλέπει το ιταλικό δίκαιο (άρθρο 10, παράγραφος 3, του κανονισμού) [18], θα μπορούσε επίσης να έχει σημασία η επιφύλαξη του άρθρου 10, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος.

37. Επομένως, προκειμένου να δοθεί στο αιτούν δικαστήριο χρήσιμη απάντηση στο πρώτο ερώτημα, πρέπει να εξετασθεί αν μια παραγγελία για περιγραφή ενός φερομένου ως θίγοντος δικαίωμα ευρεσιτεχνίας αντικειμένου, περιλαμβανομένης της έρευνας, της τεκμηριώσεως και/ή της αφαιρέσεως των σχετικών εμπορικών εγγράφων, καθώς και της δειγματοληψίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001 και αν ενδεχομένως την εκτέλεσή της εμποδίζει ένας από τους μνημονευθέντες λόγους αρνήσεως.

1. Το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001

38. Κατά το άρθρο του 1, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, ο κανονισμός 1206/2001 ισχύει σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις όταν το δικαστήριο κράτους μέλους παραγγέλλει, σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής του νομοθεσίας στο αρμόδιο δικαστήριο άλλου κράτους μέλους, τη διεξαγωγή αποδείξεων.

18 — Βλ. το έντυπο Α, αριθ. 13 της παραγγελίας που προσαρτάται ως παράρτημα Α 1 στις παρατηρήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου.

Στη συνέχεια, από την παράγραφο 2 αυτής της διατάξεως συνάγεται ότι οι αποδείξεις που αφορά η παραγγελία πρέπει να προορίζονται να χρησιμοποιηθούν σε δικαστική υπόθεση της οποίας η εκδίκαση έχει ήδη αρχίσει ή επίκειται.

39. Στη συνέχεια, επιθυμώ κατ' αρχάς να εξετάσω τα ζητήματα που αφορούν την ερμηνεία της έννοιας της διεξαγωγής αποδείξεων, κατόπιν δε τις ιδιαίτερες περιστάσεις και τους νομικούς κανόνες που έχουν σημασία στο πλαίσιο της δικαστικής προστασίας σε περίπτωση προσβολής δικαιωμάτων της διανοητικής ιδιοκτησίας. Τέλος, θα διατυπώσω τις απόψεις μου για τις αντιρρήσεις κατά της εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001.

α) Ερμηνεία της έννοιας της διεξαγωγής αποδείξεων

40. Ο κοινοτικός νομοθέτης δεν παρέχει λεπτομερέστερο ορισμό για την έννοια «διεξαγωγή αποδείξεων» του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, του κανονισμού 1206/2001.

41. Με τη νομολογία του για τη Σύμβαση των Βρυξελλών [19], το Δικαστήριο έχει διατυπώσει την αρχή ότι οι έννοιες της Συμβάσεως πρέπει να ερμηνεύονται αυτοτελώς [20]. Ειδικότερα, σε σχέση με τον καθοριστικό για τον πεδίο εφαρμογής ορισμό της αστικής και εμπορικής υποθέσεως κατά το άρθρο 1 της Συμβάσεως των Βρυξελλών, το Δικαστήριο έχει πει ότι πρέπει να υφίσταται, στο μέτρο του δυνατού, ισότητα και ομοιομορφία των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση αυτή για τα συμβαλλόμενα κράτη και τους ενδιαφερομένους. Ως εκ τούτου, οι χρησιμοποιούμενες σ' αυτή τη διάταξη εκφράσεις δεν πρέπει να νοούνται ως απλή παραπομπή στο εσωτερικό δίκαιο του ενός ή του άλλου συμβαλλομένου κράτους [21].

42. Τα ίδια ισχύουν και για την έννοια της διεξαγωγής αποδείξεων, από την ερμηνεία της οποίας εξαρτάται το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001. Επομένως, το νόημα και το περιεχόμενό της πρέπει να καθορισθούν αυτοτελώς με γνώμονα τη σημασία των λέξεων, το ιστορικό γενέσεως, την οικονομία και τον σκοπό του κανονισμού.

43. Στόχος του κανονισμού 1206/2001 είναι η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέσω βελτιώσεως της συνεργασίας μεταξύ των δικαστηρίων στον τομέα της διεξαγωγής αποδείξεων, ιδίως δε της απλουστεύσεως και επιταχύνσεώς της, όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική του σκέψη. Ο σκοπός αυτός προάγεται όταν ο απλοποιημένος μηχανισμός δικαστικής συνδρομής του κανονισμού 1206/2001 εφαρμόζεται σε όσο το δυνατόν περισσότερα μέτρα συλλογής αποδείξεων για δικαστηριακή χρήση. Κατά συνέπεια, η έννοια της διεξαγωγής αποδείξεων δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται στενά.

44. Συναφώς, από την αλληλεπίδραση των άρθρων 1, παράγραφος 1, και 4, παράγραφος 1, στοιχεία ε΄ και στ΄, του κανονισμού 1206/2001 προκύπτει, κατ' αρχάς, ότι το αντικείμενο της παραγγελίας δεν είναι αυστηρά περιορισμένο στη διεξαγωγή αποδείξεων [22]. Προ πάντων , δεν είναι δυνατό να

19 — Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για την διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τη Σύμβαση της 9ης Οκτωβρίου 1978 για την προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 24), με τη Σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1982, για την προσχώρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 388, σ. 1), με τη Σύμβαση της 26ης Μαΐου 1989, για την προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 285, σ. 1), και με τη Σύμβαση της 29ης Νοεμβρίου 1996, για την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας (ΕΕ 1997, C 15, σ. 1, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών).

20 — Βλ. τις αποφάσεις της 15ης Μαΐου 2003, C-266/01, Préservatrice foncière TIARD (Συλλογή 2003, σ. I-4867, σκέψη 20), ως προς την έννοια «αστική και εμπορική υπόθεση», και της 5ης Φεβρουαρίου 2004, C-265/02, Frahuil (Συλλογή 2004, σ. I-1543, σκέψη 22), ως πρός την έννοια «διαφορά εκ συμβάσεως». Το Δικαστήριο εφαρμόζει επίσης τη νομολογία αυτή κατ' αναλογία στον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 12, σ. 1) (βλ. την απόφαση της 13ης Ιουλίου 2006, C-103/05, Reisch Montage, Συλλογή 2006, σ. I-6827, σκέψη 29).

21 — Απόφαση Préservatrice foncière TIARD (παρατεθείσα στην υποσημείωση 20, σκέψη 20).

22 — Η Επιτροπή, επίσης, αντιλαμβάνεται εν ευρεία εννοία την απόδειξη στον πρακτικό οδηγό για την εφαρμογή του κανονισμού περί διεξαγωγής αποδείξεων. Εκθέτει ότι η έννοια «απόδειξη» περιλαμβάνει, παραδείγματος χάριν, την εξέταση των μαρτύρων, των πραγματογνωμόνων και των διαδίκων, την εξέταση εγγράφων, τις επαληθεύσεις, την τεκμηρίωση των γεγονότων, τις πραγματογνωμοσύνες σχετικά με τις συνθήκες διαβιώσεως οικογενειών ή παιδιών (βλ. το σημείο 8 του πρακτικού οδηγού στην ιστοσελίδα http://ec.europa.eu/civiljustice/evidence/evidence_ec_el.htm).

ζητείται μόνον η εξέταση μαρτύρων. Αντιθέτως, από το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο στ΄, προκύπτει ότι η διεξαγωγή αποδείξεων μπορεί να αφορά και έγγραφα ή άλλα αντικείμενα τα οποία μπορεί να εξετασθούν μακροσκοπικώς ή από πραγματογνώμονες. Η δυνατότητα αποδείξεως μέσω πραγματογνωμοσύνης επιβεβαιώνεται επί πλέον από το άρθρο 18, παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση, το οποίο ρυθμίζει τα της καταβολής αμοιβών για την παρέμβαση πραγματογνωμόνων.

45. Τα μνημονευόμενα στη διάταξη περί αποδείξεων του Tribunale civile di Genova αντικείμενα, ήτοι τεμάχια του εν λόγω συστήματος περιδέσεως, καθώς και σχετικά με αυτά τιμολόγια αγοράς και πωλήσεως, δελτία παραδόσεως, παραγγελίες, έγγραφα εμπορικών προσφορών, διαφημιστικό υλικό, δεδομένα ηλεκτρονικών αρχείων και έγγραφα εκτελωνισμού, συνιστούν έγγραφα ή αντικείμενα δεκτικά μακροσκοπικής εξετάσεως από το ίδιο το δικαστήριο ή από κληθέντες προς τούτο πραγματογνώμονες. Επομένως, για τα μνημονευόμενα στη διάταξη περί αποδείξεων αντικείμενα είναι κατ' αρχήν δυνατή η διεξαγωγή αποδείξεων κατά την έννοια του κανονισμού 1206/2001.

β) Επί της συντηρητικής αποδείξεως και συλλογής αποδείξεων σε περίπτωση προσβολής δικαιωμάτων της διανοητικής ιδιοκτησίας

46. Αφορμή για την υποβολή των ερωτημάτων είναι μια αίτηση δικαστικής συνδρομής στο πλαίσιο μιας ειδικής διαδικασίας συντηρητικής αποδείξεως σε σχέση με την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας. Για τη διαδικασία αυτή, υφίστανται τόσο σε διεθνές επίπεδο όσο και στο κοινοτικό δίκαιο ειδικές ρυθμίσεις, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες νομικής προστασίας σ' αυτή την κατάσταση. Οι σχετικοί κανόνες πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την περαιτέρω ερμηνεία του κανονισμού 1206/2001.

47. Η διεξαγωγή αποδείξεων προϋποθέτει γενικώς ότι το προς απόδειξη ζήτημα και τα αποδεικτικά στοιχεία προσδιορίζονται από τον φέροντα το βάρος αποδείξεως. Ο κάτοχος δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας αντιμετωπίζει όμως συχνά τη δυσχέρεια να μη μπορεί να κατονομάσει συγκεκριμένα τα σχετικά με αυτό αποδεικτικά στοιχεία, ούτε δε να έχει πρόσβαση σ' αυτά, διότι βρίσκονται στην κατοχή του προσβάλλοντος το δικαίωμα ή τρίτων. Επί πλέον, σ' αυτές τις περιπτώσεις απαιτείται ως επί το πλείστον ταχεία ενέργεια, προκειμένου να αντιμετωπισθεί η ζημία από την προσβολή του δικαιώματος και να διαφυλαχθούν οι αποδείξεις, πριν καταστεί δυσμενέστερη η κατάσταση από απόψεως αποδεικτικού υλικού.

48. Ως εκ τούτου, το άρθρο 50 της Συμφωνίας TRIPs προβλέπει για την αποτελεσματική προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας την εξουσία των δικαστηρίων να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή προσωρινών μέτρων, προκειμένου, αφενός, να αποτραπεί η θέση σε κυκλοφορία εμπο-

ρευμάτων που συνιστούν προσβολή δικαιώματος και, αφετέρου, να διαφυλαχθούν αποδεικτικά στοιχεία σχετιζόμενα με την εικαζόμενη προσβολή δικαιώματος.

49. Το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/48 λαμβάνει ως σημείο αναφοράς αυτόν τον ορισμό της Συμφωνίας TRIPs [23]. Κατά την εν λόγω διάταξη, τα δικαστήρια θα πρέπει να μπορούν «να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική λήψη προσωρινών μέτρων για την προστασία των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την εικαζόμενη προσβολή». Τα μέτρα μπορούν «να περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των παράνομων εμπορευμάτων και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή/και τη διανομή των εμπορευμάτων αυτών καθώς και των σχετικών εγγράφων».

50. Στην Ιταλία, το άρθρο 128 επ. του CPI συνιστά μεταφορά αυτών των κανόνων της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο. Άλλα κράτη μέλη προβλέπουν παρόμοιες ρυθμίσεις [24]. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το άρθρο 7 του Civil Procedure Act 1997, σε συνδυασμό με τον Rule 25.1, παράγραφος 1, στοιχείο h, επιτρέπει την έκδοση search order. Οι διατάξεις αυτές συνιστούν κωδικοποίηση του νομολογιακώς διαπλασθέντος Anton Piller Order [25] [26].

51. Οι ρυθμίσεις και οι σκοποί της οδηγίας 2004/48 πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ερμηνεία του κανονισμού 1206/2001, μολονότι η οδηγία, σύμφωνα με την ενδέκατη αιτιολογική της σκέψη, δεν σκοπεί να θεσπίσει εναρμονισμένους κανόνες στους τομείς της δικαστικής συνεργασίας [27]. Υπάρχουν πράγματι —όπως εκτίθεται περαιτέρω στην παρατεθείσα αιτιολογική σκέψη— «κοινοτικά κείμενα που διέπουν τα θέματα αυτά σε γενικό επίπεδο και εφαρμόζονται, κατ' αρχήν, και στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας».

52. Η αιτιολογία αυτή φαίνεται να υποδεικνύει τη δυνατότητα χρήσεως της κατά τον κανονισμό 1206/2001 δικαστικής συνδρομής με τις προβλεπόμενες στην οδηγία 2004/48 διαδικασίες για τη διαφύλαξη αποδείξεων προς εξασφάλιση αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων της διανοητικής ιδιοκτησίας σε συγκυρίες επίσης διασυνοριακού χαρακτήρα.

23 — Βλ. την τέταρτη, την πέμπτη και την έβδομη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2004/48. Αναλυτικότερα επ' αυτού: McGuire, M.-R., «Die neue Enforcement Directive 2004/48/EG und ihr Verhältnis zum TRIPs-Übereinkommen» *Österreichische Blätter für gewerblichen Rechtsschutz und Urheberrecht*, 2004, σ. 255, καθώς και Ibbeken, A., *Das TRIPs-Übereinkommen und die vorgerichtliche Beweishilfe im gewerblichen Rechtsschutz*, Köln κ.ά. 2004.

24 — Βλ., π.χ., στη Γαλλία τη saisie contrefaçon κατά το άρθρο L. 615-5 του Code de la propriété interlectuelle. Από απόψεως συγκριτικού δικαίου για το γερμανικό, το γαλλικό και το αγγλικό δίκαιο: Ibbeken, A., που προπαρατέθηκε στην υποσημείωση 24.

25 — Βλ. Anton Piller KG κατά Manufacturing Processes Ltd. [1976] 1 All E.R: 779.

26 — Βλ. Zuckerman, *A., Zuckerman on Civil Procedure*, 2η έκδοση., Λονδίνο, 2006, σημείο 14.175. Αναλυτικά επί της εξελίξεως, Ibbeken, A., που προπαρατέθηκε στην υποσημείωση 24, σ. 111 επ.

27 — Σε σχέση πάντως με τα περιστατικά της υποθέσεως της κύριας δίκης πρέπει να ληφθεί υπόψη το πεδίο εφαρμογής ratione temporis της οδηγίας 2004/48. Η οδηγία άρχισε να ισχύει στις 22 Ιουνίου 2004 και έπρεπε να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο έως τις 29 Απριλίου 2006 (βλ. τα άρθρα 20 και 21 της οδηγίας 2004/48). Η σύμφωνη προς οδηγία ερμηνεία είναι επιβεβλημένη και κατά το πριν από τη λήξη της προθεσμίας για τη μεταφορά στο εσωτερικό δίκαιο χρονικό διάστημα (βλ. την απόφαση της 4ης Ιουλίου 2006, C-212/04, Adeneler κ.λπ. (Συλλογή 2006, σ. I-6057, σκέψη 117 επ.).

γ) Αντιρρήσεις κατά της εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001

i) Είναι δυνατό να μην εφαρμοστεί ο κανονισμός 1206/2001 σε μέτρα έρευνας και κατασχέσεως;

53. Ενώ οι περισσότεροι μετέχοντες της διαδικασίας τάσσονται υπέρ της εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001 σε περιπτώσεις όπως η υπό εξέταση, η Ελληνική Κυβέρνηση, η Ιρλανδία και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου αρνούνται τη δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού, στηριζόμενες κατ' ουσίαν στα ακόλουθα επιχειρήματα:

54. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προβάλλει ότι η περιγραφή εμπεριέχει μέτρα έρευνας και κατασχέσεως που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001. Η διεξαγωγή αποδείξεων πρέπει να διαχωρίζεται από πράξεις έρευνας κατά το στάδιο που προηγείται της κατά κυριολεξία αποδεικτικής διαδικασίας. Επί πλέον, ο κανονισμός δεν περιέχει καμία ρύθμιση για την προστασία των δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων στο πλαίσιο των ερευνών και των κατασχέσεων.

— Η περιγραφή συνίσταται σε μέτρα έρευνας και κατασχέσεως (orders for search and seizure), που ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει.

55. Η διεξαγωγή αποδείξεων συνίσταται στη μέσω των αισθήσεων αντίληψη και αξιολόγηση ενός αποδεικτικού στοιχείου. Καταθέσεις μαρτύρων ακούγονται, έγγραφα διαβάζονται, άλλα αντικείμενα εξετάζονται. Η δικαστική συνδρομή καταλαμβάνει όλες αυτές τις πράξεις, όπως προκύπτει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχεία ε΄ και στ΄, του κανονισμού 1206/2001.

— Ο κανονισμός, όπως και η Σύμβαση της Χάγης, δεν καταλαμβάνει συντηρητικά μέτρα και μέτρα εκτελέσεως (provisional and protective measures).

56. Προϋπόθεση για τη διεξαγωγή αποδείξεων είναι ότι το δικαστήριο ή ένα εξουσιοδοτημένο από το δικαστήριο πρόσωπο, π.χ. ένας πραγματογνώμονας, ενδεχομένως δε ο δικαστικός πληρεξούσιος ενός διαδίκου, λαμβάνουν τη δυνατότητα προσβάσεως στα αποδεικτικά στοιχεία. Με τη διάταξη για τη διενέργεια περιγραφής ή με ένα search order, ο κάτοχος του αποδεικτικού στοιχείου υποχρεώνεται να παράσχει αυτή την πρόσβαση. Επομένως, τέτοιες διατάξεις

— Τα ζητούμενα συντηρητικά μέτρα θα έπρεπε να ζητηθούν ενώπιον αγγλικού δικαστηρίου βάσει του κανονισμού 44/2001.

περί αποδείξεως συνδέονται άρρηκτα με τη διεξαγωγή αποδείξεων. Αυτό ισχύει επίσης όταν το δικαστήριο δεν εξετάζει το ίδιο επί τόπου μακροσκοπικώς τα αντικείμενα της αποδείξεως, αλλά παρεμβάλλει άλλο πρόσωπο για να πιστοποιήσει τα αντικείμενα ή να λάβει δείγματα, και όταν η τεκμηρίωση (φωτοαντίγραφα, φωτογραφίες, δεδομένα διατηρημένα σε υποθέματα δεδομένων κ.λπ.) ή το δείγμα μόνο στη συνέχεια προσκομίζονται αμέσως στο δικαστήριο.

57. Στην περίπτωση μέτρων συντηρητικής αποδείξεως, εξάλλου, διαφυλάσσεται επίσης η προστασία των δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων. Αντίστοιχες διατάξεις περί αποδείξεως εκδίδονται στο πλαίσιο της δικαστικής συνδρομής κατά κανόνα σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους του δικαστηρίου της εκτελέσεως (άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 1206/2001). Κατ' αυτόν τον τρόπο, εξασφαλίζεται ότι τηρούνται οι συνήθεις δικονομικοί κανόνες που ισχύουν στον τόπο της διεξαγωγής αποδείξεων. Οι κανόνες αυτοί προστατεύουν τα δικαιώματα του προσώπου κατά του οποίου διεξάγονται αποδείξεις, όπως επίσης τα δικαιώματα τρίτων, στην κατοχή των οποίων βρίσκονται τα αποδεικτικά στοιχεία.

58. Όταν η διεξαγωγή αποδείξεων πραγματοποιείται κατ' εξαίρεση κατά έναν ειδικό τύπο που προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους του αιτούντος δικαστηρίου (άρθρο 10, παράγραφος 3, του κανονισμού 1206/2001), το πρόσωπο κατά του οποίου διεξάγονται αποδείξεις ή οι τρίτοι βρίσκονται αντιμέτωποι στον τόπο της διεξαγωγής αποδείξεων με ένα ξένο δικονομικό δίκαιο.

59. Μέτρα εντούτοις διασφαλίζοντα αποδείξεις για προσβολή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας έχουν εναρμονισθεί με την οδηγία 2004/48. Εν τω μεταξύ, το δικονομικό δίκαιο των κρατών μελών — υποτιθεμένου ότι η οδηγία έχει μεταφερθεί νομοτύπως στο εσωτερικό δίκαιο— μπορεί να εξακολουθεί να διαφέρει εν προκειμένω μόνον καθόσον η οδηγία αφήνει περιθώρια ευχέρειας ως προς τη μεταφορά της. Κατά τα λοιπά, το δίκαιο των κρατών μελών πρέπει να είναι σύμφωνο προς γενικώς ισχύουσες αρχές, όπως για παράδειγμα την αρχή της προσήκουσας διαδικασίας, της προστασίας της κατοικίας και της ιδιοκτησίας, που διασφαλίζονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ).

60. Αν εντούτοις η διεξαγωγή αποδείξεων κατά το αλλοδαπό δικονομικό δίκαιο δεν συνάδει με το εσωτερικό δίκαιο ή είναι αδύνατη λόγω μειζόνων πρακτικών δυσκολιών, τότε ως τελική διέξοδος απομένει η άρνηση εκτελέσεως της παραγγελίας (άρθρο 10, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1206/2001). Το δικαστήριο της εκτελέσεως πρέπει όμως, ως ηπιότερο μέσο, να προσπαθήσει να εκτελέσει το ζητούμενο μέτρο με κάπως διαφορετικό τρόπο, προκειμένου να τηρηθούν οι κατά το εσωτερικό δίκαιο εγγυήσεις [28].

61. Τελικώς, πρέπει να επισημανθεί ότι οι μέχρι τούδε παρατηρήσεις αφορούν την

28 — Βλ. επ' αυτού, αναλυτικότερα κατωτέρω στο σημείο 111.

περίπτωση κατά την οποία ο κάτοχος του αποδεικτικού στοιχείου συμπράττει εκουσίως στη διεξαγωγή αποδείξεων. Μόνον όταν ο ενδιαφερόμενος δεν παρέχει πρόσβαση στα αποδεικτικά στοιχεία, πρέπει ενδεχομένως να εφαρμοσθούν μέτρα καταναγκασμού για τη διεξαγωγή αποδείξεων. Αυτές οι εντονότερες επεμβάσεις στα δικαιώματα του ενδιαφερομένου πρέπει, κατά το άρθρο 13 του κανονισμού 1206/2001, να διενεργούνται βάσει αποκλειστικώς της lex fori του δικαστηρίου της εκτελέσεως.

62. Αυτό σημαίνει, σε σχέση με την υπό εξέταση περίπτωση, ότι το αγγλικό δικαστήριο θα έπρεπε να προβεί κατ' αρχήν, σύμφωνα με την παραγγελία, στην περιγραφή με τον ιδιαίτερο τύπο κατά τα άρθρα 128 και 130 του CPI, εφόσον δεν συντρέχουν λόγοι αρνήσεως. Εν προκειμένω, η διεξαγωγή αποδείξεων συνίσταται κατ' αρχάς στην πιστοποίηση του συστήματος περιδέσεως και στην τεκμηρίωση μέσω συναφών με αυτό εγγράφων και δεδομένων. Μπορεί επίσης να επεκτείνεται στην αφαίρεση εγγράφων και δεκτικών αυτοψίας αντικειμένων, εφόσον αυτή είναι αναγκαία για να επιδειχθούν τα αντικείμενα σε πραγματογνώμονα ή προς άμεση αξιολόγηση των αποδείξεων στο δικαστήριο της εκτελέσεως ή στο αιτούν δικαστήριο. Εν προκειμένω, πρέπει να τηρείται η αρχή της αναλογικότητας.

63. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/48 πρέπει να διασφαλίζεται η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών. Η υποχρέωση αυτή ισχύει τόσο για το δικαστήριο της εκτελέσεως όσο και για το αιτούν δικαστήριο. Ως εκ τούτου, το Tribunale civile di Genova επέτρεψε μεν στον αιτούντα και στους πληρεξουσίους του να είναι παρόντες κατά την περιγραφή, πλην όμως απέκλεισε τη δυνατότητα να λάβουν γνώση των αφαιρεθέντων εγγράφων και ζήτησε να διαβιβασθούν τα έγγραφα εντός σφραγισμένου φακέλου. Θα ήταν νοητό, παραδείγματος χάριν, το Tribunale να περιλάβει στη διαδικασία τα ευαίσθητου περιεχομένου εμπορικά έγγραφα μόνον όταν βάσει της τεκμηριώσεως έχει πεισθεί για την προσβολή του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας. Μόνο σ' αυτή την περίπτωση είναι αναγκαία η γνώση του αριθμού των πωλήσεων για την εξακρίβωση του μεγέθους της ζημίας.

64. Αν η RWO δεν παραδώσει εθελουσίως τα αντικείμενα, το άρθρο 13 του κανονισμού 1206/2001 επιτρέπει την εφαρμογή μέτρων καταναγκασμού. Καθόσον αυτό είναι δυνατό και απαραίτητο κατά το αγγλικό δίκαιο για τη διεξαγωγή αποδείξεων, θα μπορούσε να κατασχεθεί, για παράδειγμα, ένα δείγμα του συστήματος περιδέσεως.

65. Επομένως, ο ισχυρισμός ότι τα μέτρα που ζήτησε το Tribunale civile di Genova δεν εμπίπτουν, ως μέτρα έρευνας και κατασχέσεως, στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001, διατυπούμενος με αυτόν το γενικό τρόπο, δεν ευσταθεί.

ii) Απαγόρευση του pre-trial discovery

66. Οι ενδοιασμοί της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου για την επέκταση της

δικαστικής συνδρομής σε μέτρα συντηρητικής αποδείξεως πριν από την έναρξη της δίκης συνδέονται προφανώς με την αντιμετώπιση του αποκαλούμενου pre- trail discovery, που έχει συζητηθεί κατ' επανάληψη στο πλαίσιο της Συνδιασκέψεως της Χάγης [29].

67. Συναφώς, δεν πρέπει ποτέ να λησμονείται ότι κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 1206/2001 δεν επιτρέπεται παραγγελία για τη διεξαγωγή αποδείξεων εάν οι αποδείξεις *δεν προορίζονται να χρησιμοποιηθούν σε δικαστικές υποθέσεις που έχουν ήδη αρχίσει να εκδικάζονται ή πρόκειται να εκδικασθούν*. Το αν η παραγγελία πληροί εξ ολοκλήρου αυτούς τους όρους, σε σχέση με την εντολή περιγραφής και άλλων αποδεικτικών στοιχείων για τη φερόμενη ως ζημιογόνα συμπεριφορά, όπως, παραδείγματος χάριν, όλως ενδεικτικώς, τιμολόγια, δελτία παραδόσεως, παραγγελίες, έγγραφα εμπορικών προσφορών, διαφημιστικό υλικό, δεδομένα ηλεκτρονικών αρχείων και τελωνειακά έγγραφα, γεννά κάποιες αμφιβολίες.

68. Σε αντίθεση προς τη Σύμβαση της Χάγης για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων (άρθρο 23 αυτής), ο κανονισμός 1206/2001 δεν περιέχει ρητώς καμία ρήτρα επιφυλάξεως έναντι του pre-trial discovery. Το Συμβούλιο προέβη όμως, με αφορμή την έκδοση του κανονισμού 1206/2001, στην ακόλουθη δήλωση 54/01 [30]: «Το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού δεν καλύπτει το "pre-trial discovery", περιλαμβανομένων των ερευνών προς άγρα πληροφοριών (των όπως αποκαλούνται "fishing expeditions".»

69. Κατά πάγια νομολογία, η δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά του Συμβουλίου μπορεί να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία μιας νομικής πράξεως, όταν το περιεχόμενο της δηλώσεως εκφράζεται στο κείμενο της νομικής πράξεως και με αυτή επιδιώκεται να διευκρινιστεί μια γενική έννοια. [31]. Η εν προκειμένω δήλωση στα πρακτικά παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με το πραγματικό στοιχείο «να χρησιμοποιηθούν [οι αποδείξεις] σε δικαστικές υποθέσεις που έχουν ήδη αρχίσει να εκδικάζονται ή πρόκειται να εκδικασθούν», κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 1206/2001.

70. Ο μνημονευόμενος όμως στη δήλωση αποκλεισμός του pre-trial discovery δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει την έννοια ότι, πριν από την έναρξη της επί της ουσίας ένδικης διαδικασίας, αποκλείεται κάθε είδους διαδικασία για την εξακρίβωση των

29 — Το τι ακριβώς περιλαμβάνει αυτή η επιφύλαξη δεν έχει οριστικώς διευκρινισθεί. Η ερμηνεία της έννοιας του pre-trail discovery ήταν αντικείμενο επεξηγηματικών αναλύσεων των συμβαλλομένων κρατών και αρκετών συνεδριάσεων της Συνδιασκέψεως της Χάγης [βλ. Conclusions and Recommendations adopted by the Special Commission on the practical operation of the Hague Apostille, Evidence and Service Conventions (28 October to 4 November 2003), σημεία 29 έως 34, στη διαδυκτιακή διεύθυνση: http://hcch.e-vision.nl/upload/wop/lse_concl_e.pdf. Βλ. επίσης Nagel, H., και Gottwald, P., *Internationales Zivilprozessrecht*, 6η έκδοση, Κολωνία, 2006, § 8, σημείο 68 επ.). Κατ' αρχήν, πρόκειται για μέτρα που προβλέπει το common law, προ πάντων το αμερικανικό δίκαιο, για τη συλλογή, πριν από τη συζήτηση της υποθέσεως, πληροφοριών, οι οποίες βρίσκονται στην κατοχή του άλλου μέρους.

30 — Βλ. το έγγραφο του Συμβουλίου 10571/01, σ. 16 της 4ης Ιουλίου 2001.

31 — Βλ. τις αποφάσεις της 26ης Φεβρουαρίου 1991, C-292/89, Antonissen (Συλλογή 1991, σ. I-745, σκέψη 18), της 3ης Δεκεμβρίου 1998, C-368/96, Generics (Συλλογή 1998, σ. I-7967, σκέψεις 26 και 27), και της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-402/03, Skov και Bilka (Συλλογή 2006, σ. I-199, σκέψη 42).

πραγματικών περιστατικών. Αυτό εμποδίζεται από το άρθρο 1, παράγραφος 2. Αντιθέτως, η δήλωση διευκρινίζει ότι το αποδεικτικό μέσο πρέπει να είναι τουλάχιστον τόσο συγκεκριμένο, ώστε να είναι εμφανής ο σύνδεσμος με την υπόθεση που έχει αρχίσει να εκδικάζεται ή πρόκειται να εκδικασθεί και η δικαστική συνδρομή να είναι δυνατή μόνο σε σχέση με το καθεαυτό αποδεικτικό στοιχείο και όχι, αντιθέτως, με περιστάσεις που μόνον εμμέσως συνδέονται με την ένδικη διαδικασία.

71. Προκειμένου να αποτρέπεται η εξαντλητική άντληση αποδεικτικών στοιχείων προερχομένων από το άλλο μέρος μέσω της αποκαλούμενης άγρας πληροφοριών (fishing expedition), ενδείκνυται σε περιπτώσεις εκδόσεως αποφάσεων που διατάσσουν αποδείξεις να γίνονται οι ακόλουθες διακρίσεις.

72. Δεν είναι επιτρεπτή απόφαση διατάσσουσα αποδείξεις όταν τα έγγραφα, των οποίων ζητείται η προσκόμιση, έχουν ως συνέπεια την ανεύρεση αποδεικτικού υλικού δεκτικού χρησιμοποιήσεως, πλην όμως δεν χρησιμεύουν, καθαυτά, για τους σκοπούς της αποδείξεως στη δίκη (η αποκαλούμενη «train of enquiry» — ανεπίτρεπτη ανίχνευση του σχετικού αποδεικτικού υλικού). Σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι αποδείξεις χρησιμοποιούνται μόνον εμμέσως. Δεν υφίσταται τότε το πραγματικό στοιχείο «να χρησιμοποιηθούν σε δικαστικές υποθέσεις».

73. Αντιθέτως, απόφαση διατάσσουσα αποδείξεις βάσει εγγράφων, τα οποία μπορούν να ανευρεθούν μόνο με την εκτέλεσή της, είναι επιτρεπτή, όταν αυτά χαρακτηρίζονται ή περιγράφονται με επαρκή ακρίβεια και συνδέονται άμεσα με το αντικείμενο της δίκης. Μόνον έτσι μπορεί να αποτραπεί η σε βάρος του καθού το μέτρο εξαντλητική άντληση αποδεικτικών στοιχείων που υπερβαίνουν το αντικείμενο της δίκης.

74. Στην κύρια δίκη, η διατάσσουσα αποδείξεις απόφαση του ιταλικού δικαστηρίου, με την οποία ζητείται η περιγραφή τιμολογίων αγοράς και πωλήσεως, δελτίων παραδόσεως, παραγγελιών, εγγράφων εμπορικών προσφορών, διαφημιστικού υλικού, δεδομένων ηλεκτρονικών αρχείων και εγγράφων εκτελωνισμού, σκοπεί στην ανεύρεση αυτών των αποδεικτικών στοιχείων. Με τη βοήθεια αυτών των εγγράφων, ο αιτών επιδιώκει να αποδείξει την προσβολή του δικαιώματος ευρεσιτεχνίας, καθώς και το μέγεθός της και, επομένως, να υπολογίσει αριθμητικώς το ύψος της αποζημιώσεως που ενδεχομένως θα απαιτήσει. Καθόσον τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στη δικαστική υπόθεση που έχει ήδη αρχίσει να εκδικάζεται ή πρόκειται να εκδικασθεί, η παραγγελία του ιταλικού δικαστηρίου είναι παραδεκτή.

75. Απαράδεκτο είναι εντούτοις το χωρίο του ιταλικού δικαστηρίου στην εν λόγω διατάσσουσα αποδείξεις απόφαση, καθόσον με αυτό ζητείται η περιγραφή άλλων, μη κατονομαζόμενων εγγράφων («παραδείγματος χάριν, όλως ενδεικτικώς»). Εδώ δεν υπάρχει ακριβής προσδιορισμός των άλλου είδους εγγράφων.

iii) Οριοθέτηση της διεξαγωγής αποδείξεων έναντι συντηρητικών μέτρων και μέτρων εκτελέσεως

76. Η Ελληνική Κυβέρνηση και η Ιρλανδία, καθώς και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν, διαφορετικά από τους άλλους μετέχοντες της διαδικασίας, τη γνώμη ότι η περιγραφή, περιλαμβανομένης της κατασχέσεως εγγράφων και δειγμάτων, συνιστά συντηρητικό μέτρο ή μέτρο εκτελέσεως και όχι διεξαγωγή αποδείξεων κατά την έννοια του κανονισμού 1206/2001. Η άποψη αυτή στηρίζεται σε δύο προκείμενες προτάσεις συλλογισμού, ήτοι, πρώτον, ότι συντηρητικά μέτρα και μέτρα εκτελέσεως δεν εμπίπτουν στο πεδία εφαρμογής του κανονισμού και, δεύτερον, ότι τα εν προκειμένω μέτρα συντηρητικής αποδείξεως συνιστούν τέτοια συντηρητικά μέτρα και μέτρα εκτελέσεως. Μπορώ να δεχθώ την πρώτη προκείμενη πρόταση συλλογισμού, όχι όμως τη δεύτερη.

— Συντηρητικά μέτρα και μέτρα εκτελέσεως δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001

77. Πριν από την έκδοση του κανονισμού 1206/2001, η Σύμβαση της Χάγης για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων αποτελούσε ουσιαστικώς το βασικό έρεισμα για τη δικαστική συνδρομή στο πλαίσιο της συλλογής αποδείξεων —εν πάση περιπτώσει μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, τα οποία πάντως ανέρχονταν μόνο σε ένδεκα κράτη μέλη [32]. Με τον κανονισμό επιδιώκεται να αποκτήσει η δικαστική συνδρομή κοινό έρεισμα σε όλη την Κοινότητα (με εξαίρεση τη Δανία) και να απλοποιηθεί περαιτέρω [33].

78. Η πρωτοβουλία της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για την έκδοση κανονισμού του Συμβουλίου για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις [34] έλαβε ως βάση για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής την αντίστοιχη διατύπωση στο άρθρο 1 της Συμβάσεως της Χάγης. Επομένως, ο κανονισμός θα έπρεπε να έχει εφαρμογή σε παραγγελίες για διεξαγωγή αποδείξεων ή άλλη διαδικαστική πράξη, με εξαίρεση την επίδοση ή κοινοποίηση δικαστικών ή εξωδίκων πράξεων *και ασφαλιστικά ή εκτελεστικά μέτρα* [35]. Πράγματι, όπως τονίζεται στην έβδομη και την όγδοη αιτιολογική σκέψη της γερμανικής πρωτοβουλίας, τα μέτρα αυτά καλύπτονται πλέον, αφενός, από τον κανονισμό (ΕΚ) 1348/2000 του

32 — Βλ. την έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1206/2001.

33 — Berger, C., «Die EG-Verordnung über die Zusammenarbeit der Gerichte auf dem Gebiet der Beweisaufnahme in Zivil- und Handelssachen (EuBVO)», *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts — IPRax* 2001, σ. 522.

34 — ΕΕ 2000, C 314, σ.1.

35 — Η αγγλική μετάφραση της γερμανικής πρωτοβουλίας, στην οποία αναφέρεται η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου φαίνεται εν προκειμένω εσφαλμένη, δεδομένου ότι το χωρίο αυτό αποδίδεται ως «measures for the *preservation of evidence* or enforcement». Η γαλλική απόδοση λαμβάνει αντιθέτως άμεσα ως βάση, όπως ακριβώς και το γερμανικό κείμενο, που είναι το πρωτότυπο, τη διατύπωση της Συμβάσεως των Βρυξελλών και κάνει λόγο για «mesures conservatoires ou d'exécution». Σύμφωνα με αυτό το πρότυπο, η αγγλική απόδοση θα έπρεπε να είχε ως εξής: «orders for provisional or protective measures».

Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις [36], και, αφετέρου, από τη Σύμβαση των Βρυξελλών.

79. Κατ' απόκλιση από την εν λόγω πρωτοβουλία, ο κανονισμός 1206/2001 απέχει από το να συμπεριλάβει «άλλες διαδικαστικές πράξεις» στο πεδίο του εφαρμογής και μνημονεύει μόνον τη διεξαγωγή αποδείξεων. Ως εκ τούτου, ούτε τα συντηρητικά μέτρα ή τα μέτρα εκτελέσεως χρειάζεται να εξαιρεθούν ρητώς από το πεδίο εφαρμογής, δεδομένου ότι αυτά θα μπορούσαν απλώς να θεωρηθούν ως άλλες διαδικαστικές πράξεις, όχι όμως ως διεξαγωγή αποδείξεων. Επομένως, είναι ορθή η εκδοχή ότι συντηρητικά μέτρα ή μέτρα εκτελέσεως δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

— Αποτελεί η συντηρητική απόδειξη συντηρητικό μέτρο ή μέτρο εκτελέσεως;

80. Αυτό όμως δεν σημαίνει τίποτα ως προς το ζήτημα αν είναι ορθή η δεύτερη προκείμενη πρόταση συλλογισμού, κατά την οποία ένα μέτρο συντηρητικής αποδείξεως και συλλογής αποδείξεων, όπως η ζητούμενη στη διαφορά της κύριας δίκης περιγραφή, συνιστά συντηρητικό μέτρο ή μέτρο εκτελέσεως, στο οποίο δεν έχει εφαρμογή η Σύμβαση της Χάγης για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων, καθώς και ο έχων αυτή ως βάση κανονισμός 1206/2001. Επομένως, ο από απόψεως ιστορικού γενέσεως σύνδεσμος μεταξύ του κανονισμού 1206/2001 και της Συμβάσεως δεν παρέχει καμία περαιτέρω βοήθεια για την οριοθέτηση της διεξαγωγής αποδείξεων έναντι συντηρητικών μέτρων και μέτρων εκτελέσεως.

81. Ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ δύο ειδών προσωρινών μέτρων, ήτοι μεταξύ, αφενός, διατάξεων δικαστηρίου, που σκοπό έχουν να διαφυλάξουν την απόφαση καθεαυτή, και, αφετέρου, μέτρων συλλογής και διαφυλάξεως αποδείξεων, όπως δείχνει χαρακτηριστικά το παράδειγμα της εν προκειμένω ενώπιον του Tribunale civile di Genova διαφοράς.

82. Σε περίπτωση νίκης του ενάγοντος, η απόφαση θα υποχρεώσει τον εναγόμενο να απέχει από την προσβολή του δικαιώματος και ενδεχομένως να παράσχει αποζημίωση. Αποτελεσματικό μέτρο για τη διασφάλιση της αξιώσεως για παράλειψη είναι η κατάσχεση του παράνομου εμπορεύματος ή του προοριζόμενου για την κατασκευή του εξοπλισμού.

83. Στην προκειμένη όμως αλληλουχία δεν πρόκειται για ένα τέτοιο μέτρο εξασφαλίσεως της μετέπειτα εκτελέσεως της αποφάσεως — δηλαδή, π.χ., την κατάσχεση όλων των υπαρχόντων τεμαχίων συστήματος πε-

36 — ΕΕ L 160, σ. 37.

ριδέσεως, προκειμένου να εμποδισθεί η διάδοσή τους. Ένα τέτοιο μέτρο θα έπρεπε να στηριχθεί στο άρθρο 129 του CPI. Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε αντιθέτως από το αγγλικό δικαστήριο να διατάξει ένα μέτρο συντηρητικής αποδείξεως κατά το άρθρο 128 του CPI.

84. Το άρθρο 7 της οδηγίας 2004/48 αναμειγνύει κατά τρόπο ατυχή τα δύο αυτά είδη προσωρινών μέτρων. Πράγματι, στην αρχή αυτής της διατάξεως γίνεται λόγος για μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων, στα οποία όμως, στη συνέχεια, συγκαταλέγεται, μεταξύ άλλων, η κατάσχεση των παράνομων εμπορευμάτων και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή/και τη διανομή των εμπορευμάτων αυτών καθώς και των σχετικών εγγράφων. Όπως εκτέθηκε αναλυτικά, αυτό δεν συνιστά στην πραγματικότητα μέτρο προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων, αλλά προσωρινό μέτρο για την εξασφάλιση της κύριας αξιώσεως.

85. Ο σαφής διαχωρισμός των μέτρων μπορεί να μην είναι αναγκαίος στο πλαίσιο της οδηγίας 2004/48. Για τον καθορισμό όμως του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001 έχει μεγάλη σημασία. Πράγματι, ο κανονισμός ουδόλως έχει εφαρμογή σε προσωρινά μέτρα για την εξασφάλιση της κύριας αξιώσεως, σαφώς όμως έχει σε μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων.

86. Η κατ' αυτή την αντίληψη έννοια των συντηρητικών μέτρων και των μέτρων εκτελέσεως επιβεβαιώνεται επίσης από τη δογματική θεώρηση της λειτουργίας αυτής της έννοιας στο ρυθμιστικό πλαίσιο της Συμβάσεως της Χάγης για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων. Με την εξαίρεση τέτοιων μέτρων επιδιώκεται η οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής της Συμβάσεως για τη λήψη μαρτυρικών αποδείξεων και της Συμβάσεως των Βρυξελλών, αντιστοίχως. Αυτόν τον στόχο θέτει ρητώς η γερμανική πρωτοβουλία για τον κανονισμό [37].

87. Πρέπει να γίνει δεκτή η άποψη της Κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου ότι και η έννοια της διεξαγωγής αποδείξεων κατά τον κανονισμό 1206/2001 δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει συντηρητικά μέτρα και μέτρα εκτελέσεως που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001, διότι εν προκειμένω υφίσταται η ίδια ανάγκη οριοθετήσεως.

88. Η Ιρλανδία και η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν όμως επίσης την άποψη ότι τα εν προκειμένω επίμαχα μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων θα μπορούσαν να ζητηθούν απ' ευθείας από αγγλικό δικαστήριο βάσει του άρθρου 31 του κανονισμού 44/2001, οπότε αποκλείεται η χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει ο κανονισμός 1206/2001.

89. Το άρθρο 31 του κανονισμού 44/2001 προβλέπει, όπως και το άρθρο 24 της Συμβάσεως των Βρυξελλών, ότι «[τ]α ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπονται από το

37 — Βλ. την έβδομη και την όγδοη αιτιολογική σκέψη της γερμανικής πρωτοβουλίας.

δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και αν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης».

90. Με την απόφαση St. Paul Dairy Industries, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι το άρθρο 24 της Συμβάσεως των Βρυξελλών δεν έχει εφαρμογή σε αυτοτελή μέτρα προστασίας και συλλογής των αποδεικτικών στοιχείων πριν από την άσκηση αγωγής [38].

91. Προς αιτιολόγηση της αποφάσεώς του, εξέθεσε, μεταξύ άλλων, ότι ως ασφαλιστικά μέτρα κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συμβάσεως πρέπει να θεωρούνται τα μέτρα τα οποία, σε υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως, αποβλέπουν στη διατήρηση μιας πραγματικής ή νομικής καταστάσεως προς διασφάλιση των δικαιωμάτων των οποίων η αναγνώριση ζητείται, εξάλλου, από το δικαστήριο της ουσίας [39]. Επομένως, η διάταξη αυτή ισχύει για μέτρα που σκοπούν στην εξασφάλιση της κατά το ουσιαστικό δίκαιο αξιώσεως, όχι όμως για την εφαρμογή μέτρων δικονομικού δικαίου όπως της συλλογής αποδείξεων [40].

92. Επισήμανε επίσης τον κίνδυνο καταστρατηγήσεως, κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων, των κανόνων που θέτει ο κανονισμός 1206/2001 για τη δικαστική συνδρομή, αν σχετικά με τη διεξαγωγή αποδείξεων μέτρα μπορούσαν, βάσει του άρθρου 24 της Συμβάσεως των Βρυξελλών, να ζητούνται απ' ευθείας από δικαστήριο που δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υποθέσεως [41]. Επομένως, το Δικαστήριο κατέστησε εμμέσως σαφές ότι αυτοτελή μέτρα προστασίας και συλλογής των αποδεικτικών στοιχείων πρέπει να κατατάσσονται στα αφορώντα τη διεξαγωγή αποδείξεων μέτρα κατά την έννοια του κανονισμού 1206/2001.

93. Κατά τη νομολογία, επομένως, δεν είναι δυνατή η θεωρούμενη από την Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο ως υπερτερούσα οδός της προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων απ' ευθείας από το δικαστήριο του τόπου στον οποίο αυτά βρίσκονται, βάσει του άρθρου 31 του κανονισμού 44/2001 [42]. Συνεπώς, ούτε προκύπτει πρόβλημα οριοθετή-

38 — Απόφαση της 28ης Απριλίου 2005, C-105/03, St. Paul Dairy Industries (Συλλογή 2005, σ. I-3481, σκέψη 25). Βλ. επίσης Geimer, R., κατά Schütze R.A., *Europäisches Zivilverfahrensrecht*, 2η έκδοση, Μόναχο, 2004, A 1 — άρθρο 32 του κανονισμού 44/2004, σημείο 92, και άρθρο 31 του κανονισμού 44/2001, σημείο 32.

39 — Απόφαση St. Paul Dairy Industries (παρατεθείσα στην υποσημείωση 38, σκέψη 13).

40 — Έτσι, επίσης, CFEM Facades SA κατά Bovis Construction Ltd [1992] I.L. Pr. 561 QBD, καθώς και Schlosser, P., *EU-Zivilprozessrecht*, 2η έκδοση, Μόναχο, 2003, άρθρο 32 του κανονισμού 44/2001, σημείο 7, και άρθρο 1 της Σύμβασης της Χάγης, σημείο 4.

41 — Απόφαση St. Paul Dairy Industries (παρατεθείσα στην υποσημείωση 38, σκέψη 23).

42 — Μπορεί κάλλιστα να διατυπωθούν αντίθετες απόψεις ως προς το ζήτημα αν ο αιτών δεν θα έπρεπε να έχει την επιλογή μεταξύ των δύο δυνατοτήτων συλλογής αποδεικτικών στοιχείων, ήτοι είτε μέσω της δικαστικής συνδρομής είτε από δικαστήριο του τόπου στον οποίο αυτά βρίσκονται. Η δεύτερη οδός θα μπορούσε ενδεχομένως να είναι ταχύτερη, εγκυμονεί όμως τον κίνδυνο οι συλλεγόμενες στην αλλοδαπή αποδείξεις να μην αναγνωρίζονται από το δικαστήριο της ουσίας. (Επικριτικοί ως προς την προσέγγιση του ζητήματος από το Δικαστήριο, για παράδειγμα: Mankowski, P., «Selbständige Beweisverfahren und einstweiliger Rechtsschutz in Europa», *Juristenzeitung* 2005, σ. 1144, και Hess B., και Zhou, C., «Beweissicherung und Beweisbeschaffung im europäischen Justizraum» *Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts — IPRax* 2007, σ. 183). Ανεξαρτήτως του αν και, ενδεχομένως, υπό ποιες προϋποθέσεις είναι ευκταία η εφαρμογή της Συμβάσεως των Βρυξελλών ή του κανονισμού 44/2001 σε αυτοτελείς αποδεικτικές διαδικασίες, οι εν λόγω συγγραφείς δεν αμφισβητούν εντούτοις ότι ο κανονισμός 1206/2001 έχει εν πάση περιπτώσει εφαρμογή σ' αυτές.

σεως, αν μέτρα αφορώντα την προστασία των αποδεικτικών στοιχείων θεωρηθούν ότι συνιστούν περίπτωση εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001. Αντιθέτως, ο αποκλεισμός ακριβώς τέτοιου είδους μέτρων από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 44/2001 επιτάσσει να υφίσταται δυνατότητα δικαστικής συνδρομής κατά τον κανονισμό 1206/2001, προκειμένου να είναι όλως εφικτή η προστασία των αποδεικτικών στοιχείων σε άλλο κράτος μέλος βάσει του κοινοτικού δικαίου.

Προσωρινό συμπέρασμα

94. Επομένως, μπορεί να συναχθεί προσωρινώς ότι η περιγραφή κατά την έννοια των άρθρων 128 και 130 του CPI, την εφαρμογή των οποίων ζητεί το Tribunale civile di Genova, συνιστά διεξαγωγή αποδείξεων κατά το άρθρο 1 του κανονισμού 1206/2001. Το δικαστήριο της εκτελέσεως θα έπρεπε να τα εφαρμόσει, καθόσον τα μέτρα περιγράφονται με επαρκή ακρίβεια, οπότε διαπιστώνεται η σχέση μεταξύ των αποδείξεων που θα πρέπει να συλλεγούν και της διαφοράς (που ενδεχομένως πρόκειται να εκδικασθεί) και δεν υφίσταται κανένας λόγος αρνήσεως.

2. Λόγοι αρνήσεως

95. Το άρθρο 14 του κανονισμού 1206/2001 ορίζει τους λόγους για του οποίους το δικαστήριο της εκτελέσεως μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση μιας παραγγελίας. Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο α', το δικαστήριο της εκτελέσεως μπορεί να μη κάνει δεκτή την εκτέλεση μιας παραγγελίας όταν, μεταξύ άλλων, αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού σύμφωνα με το άρθρο 1. Πεδίο όμως εφαρμογής υφίσταται εν προκειμένω, όπως προέκυψε από τη μέχρι τούδε εξέταση. Επί πλέον, η εκτέλεση μιας παραγγελίας μπορεί να μη γίνει δεκτή βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 2, στοιχείο β', όταν σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους του δικαστηρίου εκτελέσεως η εκτέλεση αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο της δικαστικής αρμοδιότητας.

96. Επιπροσθέτως, το άρθρο 10, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1206/2001 περιέχει μια επιφύλαξη δημοσίας τάξεως για παραγγελίες που θα πρέπει να εκτελεσθούν σύμφωνα με το δίκαιο του αιτούντος δικαστηρίου. Το αιτούν δικαστήριο έκανε χρήση αυτής της δυνατότητας, ζητώντας τη διενέργεια περιγραφής κατά τα άρθρα 129 και 130 του CPI. Το δικαστήριο της εκτελέσεως οφείλει γενικώς να ανταποκριθεί στο αίτημα αυτό, εκτός εάν ο τύπος της αιτήσεως δεν συνάδει προς το δίκαιο του κράτους μέλους του δικαστηρίου εκτελέσεως ή είναι αδύνατο λόγω μειζόνων πρακτικών δυσκολιών.

97. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις αρνήσεως, γίνεται παραπομπή στους κανόνες του δικαίου του κράτους του δικαστηρίου της εκτελέσεως. Το Δικαστήριο δεν μπορεί να ερμηνεύσει τις εθνικές αυτές διατάξεις για να διαπιστώσει ποιες εξουσίες έχει η δικαστική

εξουσία κατά το δίκαιο ενός κράτους μέλους ή ποια είδη διεξαγωγής αποδείξεων δεν συνάδουν προς το εσωτερικό δίκαιο ή δεν είναι για πρακτικούς λόγους δεκτικοί εφαρμογής. Οι εκτιμήσεις αυτές είναι της αποκλειστικής αρμοδιότητας του δικαστηρίου της εκτελέσεως.

98. Από τη νομολογία, πάντως, προκύπτει ότι, οσάκις μια κοινοτική διάταξη παραπέμπει στις εθνικές νομοθεσίες και πρακτικές, τα κράτη μέλη δεν πρέπει να λαμβάνουν μέτρα δυνάμενα να περιορίσουν την πρακτική αποτελεσματικότητα της κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως στην οποία εντάσσεται η επίμαχη διάταξη [43]. Ως προς το σημείο αυτό, ο κανονισμός θέτει στην ελευθερία των εθνικών νομοθετών άκρα όρια, των οποίων συντελείται υπέρβαση όταν το οικείο εθνικό δίκαιο θέτει υπό αμφισβήτηση την πρακτική αποτελεσματικότητα του κανονισμού. Έργο του Δικαστηρίου σ' αυτό το πλαίσιο είναι να ερμηνεύει τον κανονισμό σε σχέση με την τήρηση αυτών των ορίων.

99. Εν προκειμένω ισχύει ως γενική κατευθυντήρια γραμμή ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του κανονισμού, η δυνατότητα αρνήσεως εκτελέσεως της παραγγελίας διεξαγωγής αποδείξεων θα πρέπει να περιορίζεται σε αυστηρώς καθορισμένες εξαιρέσεις, όπως τονίζεται στην ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1206/2001.

100. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχει τη γνώμη ότι το δικαστήριο της εκτελέσεως δεν δέχθηκε να εκτελέσει την παραγγελία, διότι αυτή δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1206/2001. Δεν στηρίχθηκε σε ενδεχομένως υφιστάμενους γενικούς λόγους αρνήσεως [44]. Όπως και η Ιρλανδία, το Ηνωμένο Βασίλειο φρονεί ότι, εν πάση περιπτώσει, ούτε η εκτέλεση των ζητηθέντων μέτρων εμπίπτει στη δικαστική εξουσία αγγλικών δικαστηρίων.

101. Στο common law, η συλλογή αποδείξεων δεν είναι έργο του δικαστηρίου ή των υπηρεσιών που του διατίθενται για να το επικουρούν. Αντιθέτως, οι διάδικοι πρέπει να προσκομίζουν οι ίδιοι τις αποδείξεις. Ο supervising solicitor, ο οποίος επιδίδει και εκτελεί ένα search order κατά το άρθρο 7 του Civil Procedure Act 1997, είναι μεν ένα χρησιμοποιούμενο από το δικαστήριο ανεξάρτητο όργανο της δικαιοσύνης (officer of the court), όχι όμως υπάλληλος (agent) του δικαστηρίου.

102. Η Σουηδική και η Φινλανδική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, ορθώς, αντιθέτως, υποστήριξαν, με τις απαντήσεις τους σε ερώτηση του Δικαστηρίου, ότι πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της *αποφάσεως που διατάσσει* μέτρο συλλογής αποδείξεων και της *εκτελέσεώς* της. Δεν μπορεί να προβάλλεται άρνηση εκτελέσεως μιας παραγγελίας διεξαγωγής αποδείξεων για τον λόγο και μόνον ότι η εφαρμογή ορισμένων τύπων

43 — Απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2007, C-385/05, CGT (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 35), με παραπομπή στην απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2003, C-151/02, Jaeger (Συλλογή 2003, σ. I-8389, σκέψη 59).

44 — Υπέρ αυτού συνηγορεί το ότι το δικαστήριο της εκτελέσεως δεν επέστρεψε την παραγγελία, χρησιμοποιώντας το έντυπο Ε ή Η.

διεξαγωγής αποδείξεων δεν περιλαμβάνεται στα καθήκοντα των δικαστηρίων. Αποφασιστικής σημασίας, αντιθέτως, είναι το ότι τα δικαστήρια έχουν τη δυνατότητα να διατάζουν τα ζητούμενα μέτρα. Αντίστοιχες εξουσίες φαίνεται κατ' αρχήν να παρέχει στα αγγλικά δικαστήρια το άρθρο 7 του Civil Procedure Act 1997, σε συνδυασμό με το μέρος 25 των Civil Procedure Rules [45].

103. Εξάλλου, όπως ορθώς τονίζει η Επιτροπή, δεν απαιτείται η «δικαστική εξουσία» να μπορεί να ασκείται μόνον από οργανικώς ενταγμένα στη δικαστική λειτουργία πρόσωπα. Ένας supervising solicitor, που καλείται —αν και κατόπιν αιτήσεως διαδίκου— από το δικαστήριο να μεριμνήσει για τη νομότυπη επίδοση και εκτέλεση ενός search order, μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως μετέχων της δικαστικής εξουσίας. Υπέρ αυτής της αντιλήψεως συνηγορεί το ότι τα καθήκοντα αυτά ανατίθενται μόνο σε ιδιαίτερα πεπειραμένους solicitors [46]. Επί πλέον, η απαιτούμενη ουδετερότητα κατά την εκτέλεση του έργου τους εξασφαλίζεται από το ότι δεν επιτρέπεται να ανήκουν στο ίδιο δικηγορικό γραφείο με αυτό των εκπροσώπων του αιτούντος [47].

104. Αν μόνον η διενεργούμενη από το ίδιο το δικαστήριο συλλογή αποδείξεων θεωρούνταν ότι εμπίπτει στη δικαστική εξουσία, η πρακτική αποτελεσματικότητα του κανονισμού θα περιοριζόταν σε υπερβολικό βαθμό. Δεν θα ήταν τότε δυνατό ούτε, παραδείγματος χάριν, να ζητούνται εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης, οι οποίες επίσης καταρτίζονται όχι από το δικαστήριο, αλλά από πραγματογνώμονες.

105. Επομένως, η άρνηση δεν μπορεί να αιτιολογείται με την έλλειψη δικαστικής εξουσίας, όταν ένα μέτρο προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων, όπως η περιγραφή κατά την έννοια των άρθρων 128 και 130 του CPI εκτελείται, κατά το δίκαιο του κράτους της εκτελέσεως, όχι από το ίδιο το δικαστήριο, αλλά από ανεξάρτητο όργανο της δικαιοσύνης (officer of the court), που καλείται προς τούτο από το δικαστήριο.

106. Η αντίρρηση ότι η συλλογή αποδείξεων στο common law πραγματοποιείται με πρωτοβουλία των διαδίκων θα μπορούσε επίσης να νοηθεί ως αναφορά στο άρθρο 10, παράγραφος 3, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 1206/2001. Κατ' αυτή τη διάταξη, το δικαστήριο της εκτελέσεως μπορεί να αρνηθεί την εκτέλεση μιας παραγγελίας με τον τύπο που προβλέπει το δίκαιο του κράτους του αιτούντος δικαστηρίου, εάν ο τύπος αυτός δεν συνάδει προς το δίκαιο του κράτους μέλους του δικαστηρίου της εκτελέσεως ή λόγω μειζόνων πρακτικών δυσκολιών.

107. Συναφώς, επιβάλλεται κατ' αρχάς η διαπίστωση ότι η επιφύλαξη αυτή δεν έχει

45 — Στην πράξη, τα δικαστήρια φαίνεται να κάνουν περιορισμένως χρήση αυτού του μέσου. Πιο σύνηθες είναι προφανώς, να υποχρεώνουν τους διαδίκους να εμφανίζουν οι ίδιοι τα έγγραφα και αντικείμενα που βρίσκονται στην κατοχή τους (disclosure). Μόνον όταν η διαδικασία του disclosure δεν αρκεί για την προστασία των αποδεικτικών στοιχείων, μπορεί να γίνει χρήση της δυνατότητας εκδόσεως search oder (βλ. Zuckerman, A., που προαναφέρθηκε στην υποσημείωση 26, σημείο 14.177).

46 — Practice Direction 25 — Interim injunctions, 7.2.

47 — Practice Direction 25 — Interim injunctions, 7.6.

εφαρμογή, οσάκις το ζητούμενο κατά το αλλοδαπό δίκαιο μέτρο απλώς και μόνο δεν ανταποκρίνεται επακριβώς στο εθνικό δίκαιο και στην εθνική νομολογία [48]. Διαφορετικά, το άρθρο 10, παράγραφος 3, του κανονισμού 1206/2001 δεν θα είχε πρακτική σημασία. Η διατύπωση της επιφυλάξεως στον κανονισμό υπερβαίνει σαφώς εν προκειμένω το άρθρο 9, παράγραφος 2, της Συμβάσεως της Χάγης, το οποίο επιτρέπει άρνηση αποδοχής όταν η παραγγελία διεξαγωγής αποδείξεων με ιδιαίτερο τύπο δεν ανταποκρίνεται στη συνήθη πρακτική των δικαστηρίων του κράτους της εκτελέσεως.

108. Αντιθέτως, το δικαστήριο της εκτελέσεως πρέπει κατ' αρχάς να προσπαθήσει με κάθε τρόπο να εκτελέσει όσο το δυνατόν πληρέστερα το κατά το δίκαιο του κράτους της παραγγελίας μέτρο με τα μέσα που έχει στη διάθεσή του.

109. Συναφώς, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η ουσία της δικαστικής συνδρομής κατά τον κανονισμό 1206/2001 συνίσταται στο ότι δικαστήριο κράτους μέλους απευθύνεται άμεσα με την παραγγελία του για διεξαγωγή αποδείξεων σε δικαστήριο άλλου κράτους μέλους. Η δικαστική συνδρομή δεν πρέπει να δυσχεραίνεται υπερμέτρως από την επιβολή υπερβολικών υποχρεώσεων στους διαδίκους της ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου διαδικασίας κατά τη διενέργεια της συλλογής αποδείξεων στο κράτος του δικαστηρίου της εκτελέσεως [49].

110. Επί πλέον, κατά το άρθρο 18, παράγραφος 1, του κανονισμού 1206/2001, η εκτέλεση της παραγγελίας δεν γεννά κατ' αρχήν αξίωση οποιασδήποτε επιστροφής τελών ή εξόδων. Κατά το άρθρο 18, παράγραφος 2, το δικαστήριο της εκτελέσεως μπορεί να απαιτήσει μόνον την απόδοση των δαπανών πραγματογνωμόνων και διερμηνέων, καθώς και των δαπανών που προκλήθηκαν από τη διεξαγωγή αποδείξεων κατά μία ειδική διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφοι 3 και 4.

111. Εφόσον δεν καθίσταται δυνατή η κατά γράμμα εκτέλεση της παραγγελίας κατά το αλλοδαπό δίκαιο συνεπεία αντιθέτων εθνικών διατάξεων ή λόγω μειζόνων πρακτικών δυσκολιών, η παραγγελία δεν επιτρέπεται να επιστραφεί άνευ ετέρου ως γενικώς ανεκτέλεστη. Κατά την επιτασσόμενη υπέρ της δικαστικής συνδρομής ερμηνεία του κανονισμού 1206/2001, το δικαστήριο της εκτελέσεως οφείλει αντιθέτως να εφαρμόσει το ζητούμενο μέτρο με διαφορετικό τρόπο, ώστε αυτό να συνάδει με τους εθνικούς κανόνες [50]. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, απομένει η δυνατότητα εφαρμογής μιας ανάλογης διαδικασίας του εθνικού δικαίου [51].

48 — Βλ. Rauscher T., και Hein, J., *Europäisches Zivilprozessrecht*, 2η έκδοση, Μόναχο, 2006, άρθρο 10 του κανονισμού 1206/2001, σημείο 13.

49 — Στην περίπτωση μαρτυρικών καταθέσεων στο πλαίσιο της δικαστικής συνδρομής κατά τον κανονισμό 1206/2001, προβλέπεται ρητώς στο Practice Direction 34 - Depositions and Court Attendance by Witness, 11.3, π.χ., ότι ο Treasury Soliciter παρίσταται στη θέση του αιτούντος ενώπιον του δικαστηρίου της εκτελέσεως. Σχετικώς, βλ. επίσης Layton, A., Mercer, H., *European Civil Practice*, 2η έκδοση, Λονδίνο 2004, σημείο 7.062.

50 — Βλ. Rauscher T., και V., Hein, J., που προαναφέρθηκε στην υποσημείωση 48, άρθρο 10 του κανονισμού 1206/2001, σημείο 22 επ.

51 — Βλ. Huber, S., στο: Gebauer, S., Wiedmann, M., και T., *Zivilrecht unter Europäischem Einfluss*, Στουτγάρδη κ. ά., 2005, κεφάλαιο 29, σημείο 133.

112. Πάντως, στο παρόν στάδιο της διαδικασίας, το Δικαστήριο δεν καλείται να ερμηνεύσει οριστικώς τις σχετικές με ενδεχόμενους λόγους αρνήσεως ή επιφυλάξεις διατάξεις του κανονισμού. Αντιθέτως, τα ζητήματα αυτά θα έπρεπε κατ' αρχάς να αντιμετωπίσει το δικαστήριο της εκτελέσεως. Αν είχε αμφιβολίες για το περιεχόμενο των διατάξεων, θα είχε, ως δικαστήριο δικάζον σε τελευταίο βαθμό, το δικαίωμα και την υποχρέωση να απευθυνθεί στο Δικαστήριο, το οποίο τότε, έχοντας γνώση της πραγματικής και νομικής καταστάσεως, θα μπορούσε πιο συγκεκριμένα να αποφανθεί ως προς την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφος 2, στοιχείο β, και του άρθρου 10, παράγραφος 3, δεύτερη φράση, του κανονισμού 2, του κανονισμού 1206/2001.

V — Πρόταση

113. Βάσει των ανωτέρω σκέψεων προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα του Tribunale civile Genua την ακόλουθη απάντηση:

«Μέτρα προστασίας και συλλογής των αποδεικτικών στοιχείων, όπως μια περιγραφή κατά την έννοια των άρθρων 128 και 130 του ιταλικού Codice della Proprietà Industriale, συνιστούν μέτρα διεξαγωγής αποδείξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1206/2001 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 2001, για τη συνεργασία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή αποδείξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις, τα οποία το δικαστήριο κράτους μέλους οφείλει να εκτελέσει κατόπιν της παραγγελίας του δικαστηρίου άλλου κράτους μέλους, εφόσον δεν συντρέχουν λόγοι αρνήσεως.»